

ಅಪರಂಜಿ

ಜನವರಿ 98

ಶಿವರಾಯ ಕಾರಂಜಿ

ಪ್ರಕಾಶ್
ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕೊಡ್ಲಿಕೆರೆ
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ
ಕಮಲಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
ಟಿ.ಡಿ. ರಾಮ್
ಶೀನೂ
ಭೂಷಿ
ಹಾ.ರಾ.

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: 3 ರೂ. 50 ಪೈ

With Best Compliments from:

KARNATAKA INSECTICIDES & FUNGICIDES

Plot No. 27-B, II Phase, Peenya Industrial Area

BANGALORE - 560 058

PRODUCTS formulated and sold

- SVR Carbendazim 50% WP ISI marked
- A Broad Spectrum Systemic Fungicide recommended for Coffee Collar Rot, Black Rot & Brown-eye spot.
- Available in 50gms. 100 gms., 500 gms. and 1 kg. at economical prices.
- SVR BHC 50% WP
- Guaranteed quality, Recommended for swabbing stems for control of Coffee White stem Borer.

BAYLETON 25 WP

- Systemic Fungicide for Effective Coffee Leaf Rust Control. (It has the Registered Trade Name of Bayer AG Leverkusen West Germany). Bayleton Technical is imported from West Germany.

Marketed by:

S.V. Rangaswamy & Co. Ltd.

No. 2, III Cross, Kalasipalyam New Extension

BANGALORE - 560 002

ಗೌರವ ಸಲಹೆಗಾರರು: ಶ್ರೀ ಅ. ರಾ. ಸೇ. ಶ್ರೀ ಶೇಷಗಿರಿ ಸಂಪಾದಕ: ಶಿವಕುಮಾರ್	ಚಂದಾ ವಿವರ: ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ: ರೂ. 3.50 ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ: ರೂ. 35 ಆಜೀವ ಚಂದಾ : ರೂ. 350
ವಿಳಾಸ : ಅಪರಂಜಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, 36, 6ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 003 (ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8 ರಿಂದ 10 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ)	

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಸಂಪುಟ 15	ಜನವರಿ ' 98	ಸಂಚಿಕೆ- 4
ಅಪರಂಜಿ ಕಿಡಿ	ಪ್ರಕಾಶ್	3
ದ್ರೀಂನೊಳಗೊಂದು ಎಚ್ಚರ	ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕೊಡ್ಲಿಕೆರೆ	5
ತಾಯಿ ಮಾತಾಯಿ	ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ	6
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು		
-ಒಂದು ನೆನಪು	ಕಮಲಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ	8
4ಸಿ ಕ್ರಾಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ?	ಟಿ.ಡಿ. ರಾಮ್	13
ಚಂದ್ರಹಾರ ಪ್ರಕರಣವು	ಶೀನೂ	17
ವಿಧಿ ವಿಲಾಸ - ಭಾಗ 1	ಭೂಷಿ	29
ಒಂದು ಕಾಪಿ ವಿವಾದ...	ಹಾ.ರಾ.	36

ಅಪರಂಜಿ

(ತಿಳಿನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ)

ಸಂಪುಟ 15

ಜನವರಿ 98

ಸಂಚಿಕೆ-4

ಆತ್ಮನನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಲೋಕಗಳೂ ಕಾಮಗಳೂ ಕೈವಶವಾಗುವುವು
- ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ

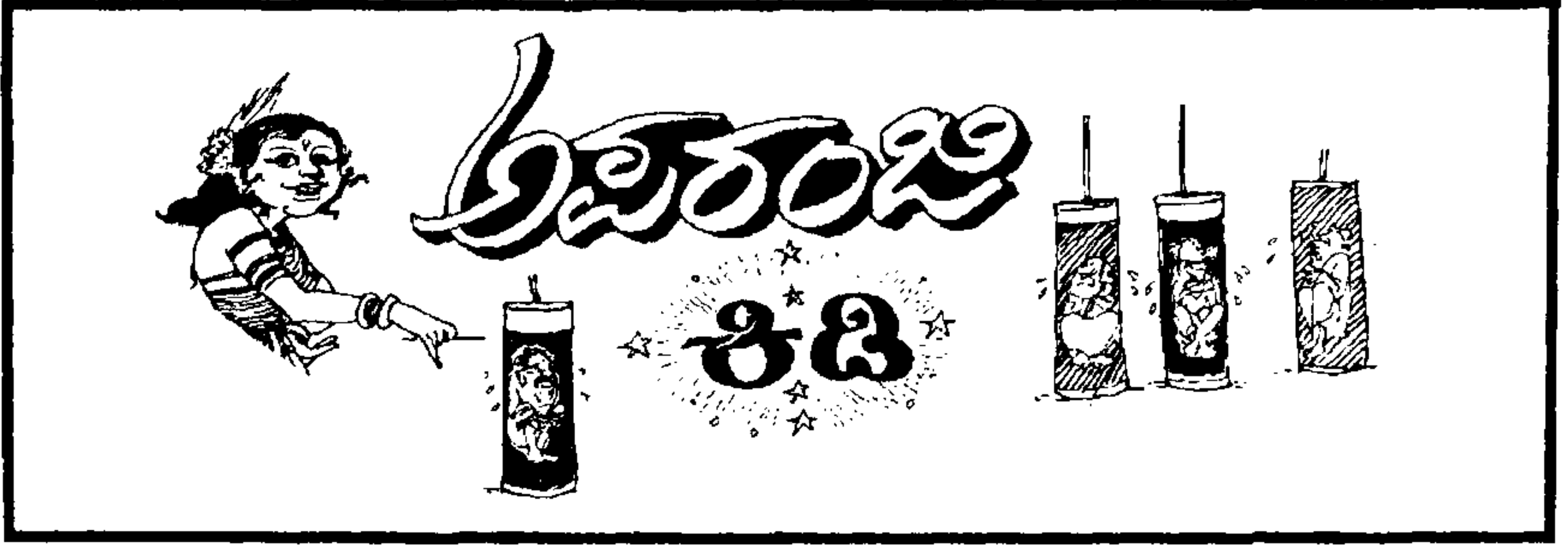
ಈ ಆತ್ಮನೆಂದರೆ ದೇಹವೂ ಮನಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ. ದೇಹ ಮನಸ್ಸುಗಳು ನಾನೆಂದು ಕೊಂಡವನಿಗೆ ದುಃಖಗಳು ಮಾಲೆ ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಎಂತಹ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳೂ ಅವನಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಸುಖವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರವು. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜಾ ಸಾಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲರೂ, ಅಣುಬಾಂಬು. ಅವಯವ ಕಸಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯಕುಲ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಪೇಪರನ್ನು ಕೊಂಡೋ ರೊಕ್ಕ ತೆತ್ತು ಕೇಬಲ್ ಹಾಕಿಸಿದ ಟೀವಿಯಲ್ಲೋ ನೋಡಿ ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತೇವೆ.

ಇವು ಏನನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರವು. ರೊಕ್ಕ ತೆರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಅಷ್ಟೇ. ವಿಜ್ಞಾನವು ರಾಜಕಾರಣದ, ವಾಣಿಜ್ಯದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಪರಮಾಣು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಅದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಎಂದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್, ಪ್ರೋಟಾನ್, ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಎಂದರು. ಆಮೇಲೆ ಮೆಸಾನ್, ಡ್ಯುಟ್ರಾನ್ ಎಂದರು. ಆಮೇಲೆ ಕ್ವಾರ್ಕ್ ಒಂದೇ ಎಂದರು ಆಮೇಲೆ ಎಂಟು ಥರಾ ಕ್ವಾರ್ಕ್ ಇವೆ ಎಂದರು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹಣ ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ತಾವೂ ಕೆಟ್ಟರು, ಜನರನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ತಾವು ಹೇಗಿದ್ದೇವೆ, ತಮ್ಮ ಮುಖ, ಮೇಕಪ್ ನೋಡಿದರೆ ಜನ ಏನೆಂದಾರು ಎಂದೂ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ನಾಯಕರುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾಯಕತ್ವ ಪುಡಾರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತರು. ತಿಳಿವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗಿದ್ದರೆ ತಿಳಿವಿಲ್ಲದ ನಗು, ಹಾವಿನ ಬಾಯಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪೆಯ ವಟಗುಟ್ಟುವ ಸದ್ದು.

‘ನಾನು’ ಎಂದು ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಹೇಳಿ ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ಇಸಮು’ ಗಳೆಂದು ನಾನಿಸಮುಗಳು ಒದರುತ್ತಾರೆ.

ಏನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಅಪರಂಜಿ, ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ನಕ್ಕಳು.

೦ಪ್ರಕಾಶ್

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ - ಗಿಲ್ ಭೇಟಿ

- ಸುದ್ದಿ

ಜುನಾವಣಾ ಬಂತು ನಾಡಿಗೆ....!!

★ ★ ★

ಮೇಯರ್ ಕಛೇರಿ ಮತ್ತು ಮೇಯೋ ಹಾಲ್ ಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ

- ಪತ್ರಿಕೆ

‘ಮೇಯೋ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಥ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸುಲಭ!!

★ ★ ★

ನಾಗಪುರ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಳೆಗೆ ಆಹುತಿ

- ಕ್ರೀಡಾಸುದ್ದಿ

ಬರ ಪೀಡಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಏಕೆ ಆಡಿಸಬಾರದು??

★ ★ ★

ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ

- ಪತ್ರಿಕೆ

ಅವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪತ್ರಕರ್ತರು ಬರುಲ್ಲವಲ್ಲ??

★ ★ ★

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೇಸರಿ ಭಾತ್ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ!!

★ ★ ★

ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಶ್ರೀಘ್ರ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ - ಭಾರತ ಸುದ್ದಿ

ಪಾಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ರಾಜೀನಾಮೆ - ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸುದ್ದಿ

ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳು!!

★ ★ ★

ಮೊದಲಬಾರಿ ಸಂಸದರಿಂದ ಲೋಕಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ವಿರೋಧ - ಸುದ್ದಿ
ಅಪ್ಪಟ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಇದೇ!!

★ ★ ★

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಗುರ ರೈಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಸುದ್ದಿ
ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು!!

★ ★ ★

ಕೇಫು

ಕೊರವಂಜಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ನಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಖ್ಯಾತ ಹಾಸ್ಯ ಬರಹಗಾರ ಡಾ|| ಎ.ವಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ (ಕೇಫು) ಇನ್ನಿಲ್ಲ. ಅಪರಂಜಿಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಕೇಫರ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸ ಮಮತೆ ಅವಳಿಗೆ ದೊರಕಿತು. ಯುಗಾದಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವರ ಲೇಖನ ನಮ್ಮ ಕೈ ಸೇರಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪಾಂಡು, ಶೌರಿ, ಅಖಿಲಾಂಡಯ್ಯ, ಭಾಗೀರಥಿ ಅತ್ತೆ - ಇವರೆಲ್ಲಾ ಹಾಸ್ಯ ರಸಿಕರ ಮನದಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾಲ ಉಳಿದು ರಂಜಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳು. ಕೊರವಂಜಿಗೆ ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ 'ಯಾತ್ರಿಕರ ಪತ್ರ' ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಟ್ಕಿರಿಲ್ ಕ್ಲಾಸಿಕ್, ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಓರೆಕೋರೆಗಳನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ, ನಗೆಯ ದುರ್ಬೀನಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಯಶಸ್ಸು ಕೇಫರವರದ್ದು.

ಅಪರಂಜಿಯ ಹತ್ತುವರುಷದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಫ ರವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಿಂದ ಸಭಿಕರನ್ನು ನಗಿಸಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿದೆ.

ಹಾಸ್ಯೋತ್ಸವ-97ರ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ 'ಕೇಫು' ರವರು ನಿಧನರಾದರು. ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಗೆಗಾರನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾದ ನಮನ ಈ ಹಾಸ್ಯೋತ್ಸವ ಎಂಬುದು ಅಪರಂಜಿಯ ನಂಬುಗೆ.

ದ್ರೀಮ್‌ನೊಳಗೊಂದು ಎಚ್ಚರ (ಮಮ್ಮಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂವಾದ)

- ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕೊಡ್ಲೆಕೆರೆ

"Who is standing there, madam' ಎಂದೆ.

“ನಾನು ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ. ಬರಲೆ ತಂದೆ?”

ಕಮಿನ್ ಕಮಿನ್ ಹಹಾ ಗೆಟಿನ್ ಒಳಗೆ

ಏನು ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಯಾಕೆ ಬಂದೆ ಬಳಿಗೆ?

ಹೇಗಿರುವೆ ಬಂಗಾರ, ಸಿಂಗಾರ, ಸಿರಿಯೆ?

ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆಲ್ಲ ನೀ ದೊರೆಯೆ!

ನೀನಿರಲು ನನಗೇನು ಬೇಕಪ್ಪ, ಹೇಳು!

ಎಲ್ಲ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟಲ್‌t what this ಗೋಳು?

ಏನೆಂದೆ ಕಂದಯ್ಯ - ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸುಳ್ಳೇ?

ವಾತ್ಸಲ್ಯ! I don't know! ಲವ್ ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲೆ!

ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಲವ್ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇಮರಾಗ

ನಿನಗೆ ಬಡಿದಿದೆ ಮಗೂ ಆಂಗ್ಲರೋಗ!

ಈಗ ಬಂದಿಹುದೇಕೆ, ಏನು ವಿಷಯ?

ನೋಡಬಂದೆನು ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸೊಸೆಯ

You have anything to ask, ಏನಾದರೊಂದು?

ಕೇಳಿದರೆ ಕೇಳಿದುದ ಕೊಡುವೆಯಾ ಇಂದು?

‘ಟೆಲ್‌ಮೀ ಮಮ್ಮೀ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದುದೇನು?’

“ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ‘ಅಮ್ಮಾ’ ಎಂದುಲಿವೆಯೇನು?”

(ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ ‘ಕನಸಿನೊಳಗೊಂದು ಕನಸು’ ಕವಿತೆಯ ಬಳಿಕ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿಗೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತ ಸಂದರ್ಭ)

తాళి, ముత్యము

~~శ్రీకృష్ణగీతం~~
రన్నత తాళి, ముత్యము, నీల దున్నె, మున్నె!
రన్నత గంధ బొమ్మ గాడతోద నివలచున్నో
తెచ్చుచున్న గుడ్డవలు, నివలరచుత, బ్రాత, విజ్ఞాత
నిన్నును ముక్తిమరుసే తేర రుక్తిరక్తి
తే నశీకాగే తులుడును - తేర లున్నాన ముక్తి!
తాళి శారదల ముక్తుకుచ్చున వృత్తి, నిర్వృత్తి.
తేరనా, ఆల్పునా, నరకానా నీలనా
లంబ నీల గుడ్డవల లున్నాన! మోక్షా!
మోక్షా తాళిను ఒక రుచుల తేరనా
మోక్షా మోక్షా తాళి, - తేరనా నీలనా
లంబ నీల గుడ్డవల లున్నాన! మోక్షా!
తే నశీకాగే తులుడును - తేర లున్నాన ముక్తి!
తాళి శారదల ముక్తుకుచ్చున వృత్తి, నిర్వృత్తి.
తేరనా, ఆల్పునా, నరకానా నీలనా
లంబ నీల గుడ్డవల లున్నాన! మోక్షా!
మోక్షా తాళిను ఒక రుచుల తేరనా
మోక్షా మోక్షా తాళి, - తేరనా నీలనా
లంబ నీల గుడ్డవల లున్నాన! మోక్షా!
తే నశీకాగే తులుడును - తేర లున్నాన ముక్తి!

85094260

7

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು - ಒಂದು ನೆನಪು

- ಕಮಲಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

1941ನೇ ಇಸವಿ. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ರಾಜಾಮಿಲ್ ಕಾರ್ನರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಾರಂತರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು. ರಾಶಿಯವರೊಡನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬಿಳಿಯ ಜುಬ್ಬಾ, ಜಾಕೋಲೇಟ್ ಕಲರ್ ವೇಸ್ಟ್‌ಕೋಟ್, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಚಿದ ನೀಳ ಕಪ್ಪು ಕೂದಲು, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು; ನನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಮ್ಮನಿಗೆ, ಅಪ್ಪ “ಇವರೇ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು” ಎಂದು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಪ್ಪನ ಕೈಲಿದ್ದ ಮೆಡಿಸನ್ ಕಿಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಅವರು “ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು” ಎಂದರು.

“ಕಮಲ”

“ಹಾಗೆಂದರೆ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತೋ”

"Lotus"

ಅಪ್ಪ, ಕಾರಂತರು ಇಬ್ಬರೂ ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕರು. ನಾನೂ ನಕ್ಕೆ. “ಎಲ್ಲಾ ನಕ್ಕರೆ ಚಲ್ಲಾ ನಕ್ಕಿತಂತೆ” ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯಂತೆ.

“ಅದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಹೂ” ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ಊಟದ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದರು.

ಆಗ ನನಗೆ ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜ: ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವರ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಹುಟ್ಟು ಕಲೆಗಾರರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. “ಕಮಲ” ಎಂದೊಡನೆಯೇ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಾಗ ಅರಳುವ ಹೂ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕೆಂದಾವರೆಯ ಚೆಲುವು ಆ ಕವಿ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾದರೆ, ಅದರ ಬಣ್ಣ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಸೌರಭದ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಾರಂತರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಆ ಗಿಡದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ, ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ರಮ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಆ ಹೂವಿಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕಾರಂತರ ಮನೋಧರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿ “ಬಾಲಪ್ರಪಂಚ”, “ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚ” ದಂತಹ ಸಂಪುಟಗಳು ಕರುನಾಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರಕಿದ್ದು. ಆ ನಿತ್ಯ ಕುತೂಹಲ, ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ, ಜ್ಞಾನದಾಹ, ಅವರು ಶತಾಯುಷಿಗಳಾದರೂ ಬತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ.

★ ★ ★

ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟನೆ, ನಮ್ಮ ಆರನೇ ಮೇಯಿನ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾಗ. ನಾನಾಗ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ

ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾವಾಗಿನಂತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ಕಾರಂತರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ತಂದೆಯವರು ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ರೂಮಿಗೆ ಹೋದರು. ಕಾರಂತರು ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. “ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕದ ಕಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಕಮಲಾ” ಅಪ್ಪ ಕರೆದರು. ನಾನು ಹೋಗಿ ಮೇಜಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರುವಾಗ, ಕಾರಂತರನ್ನು ಕಂಡು “ನಮಸ್ಕಾರ” ಎಂದೆ.

ಅವರು ತಟ್ಟನೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ “ದಿಕ್ಕುಗಳೆಷ್ಟು” ಎಂದರು. ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಅವರು ನಕ್ಕಿದ್ದು ನಾನಿನ್ನೂ ಮರೆತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ East, west, ಅನ್ನದೆ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಅಪ್ಪ “ಅಂಥಾ ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿ; ಪಾಪ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ರೇಗಿಸಿದರು. “ಹೋಗಲಿ, ಎಷ್ಟು ದಿಕ್ಕುಗಳು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಂಟೋ” ಎಂದು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಕೇಳಿದರು.

“ಗೊತ್ತು. ನಾಲ್ಕು. ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ” ಸರಸರ ಹೇಳಿದೆ.

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಸರ್ಯಾಗೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ, ನೀನು ದಿಕ್ಕುಗಳು ಯಾವವು ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ “ನಾಲ್ಕು. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅತ್ತೆ, ಮಾವ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ” ಅಪ್ಪ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು.

“ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಡಾಕ್ಟರ್?” ಕಾರಂತರು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅಪ್ಪ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಧರು. ನಾನು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕೆ.

“ಮೂಡಲ, ಪಡವಲ, ತೆಂಕಣ, ಬಡಗಲ” ಎಂದು ಕಾರಂತರು ಬಡಬಡನೆ ಹೇಳಿದರು. “ಬಡಿಸಿದೆ” ಒಳಗಿನಿಂದ ಅಮ್ಮನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದರು. ಕಾರಂತರು, ದಿಕ್ಕುಗಳು, ದಿಕ್ಪಾಲಕರು, ಅಷ್ಟು ದಿಕ್ಕುಗಳೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. “ಚಲಿಸುವ ವಿಶ್ವಕೋಶ” - ಕಾರಂತರಿಗೆ ಅನ್ವರ್ಥ ನಾಮ.

ಕಾರಂತರು ಸಂಸಾರ ಸಮೇತರಾಗಿ ಒಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪತ್ನಿ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ. ಸ್ನೇಹಮಯಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಮುಗ್ಧಮನಸ್ಸು, ಬಿಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನ ಆಕೆಯ ಮಾತು, ಕಥೆ, ಹರಟೆ, ಹಾಸ್ಯ, ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯವರೊಡನೆ ಕಾರಂತರು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಘಂಟೆ, ಎರಡು ಘಂಟೆ ತನಕ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಮ್ಮನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತರೂ, ಅಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ರಸ, ವಿರಸ, ಸಮರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಮ್ಮನೊಡನೆ ಅವರಾಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ.

“ನೋಡಿ: ನಾನೂ ಕಾರಂತರೂ ದೋಣಿ ವಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೋದಾಗ ಅವರು ಚಂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿ ರೋಹಿಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು.... ಅದು ಸರಿಯೇ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಮ್ಮನನ್ನು “ನೀನೇಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ “ದೋಣಿ ಎಂದರೇನು, ವಿಹಾರ ಎಂದರೇನು ನನಗೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ಹೇಳು?” ಎಂದಿದ್ದರು. ಲೀಲಾರವರ ಮಾತುಗಳು ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. “ನಾವು ಯಾರನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೋ, ಅವರು ಒಳಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನು ಬಹಳ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೋ ಅವರು ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದಿದ್ದರು. ಅದರ ಸತ್ಯತೆ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಮಾಲವೀಕಾಳ ಕೈಲಿದ್ದ ಕಡಗದ ವಿನ್ಯಾಸ ಕಂಡು “ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿದ್ದು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾಲವೀಕ “ಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲ, ಅಪ್ಪನೇ ಈ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ, ಬಣ್ಣತುಂಬಿ, ಹೀಗೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು” ಎಂದಳು. ಆ ಚಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ, ಮುತ್ತುಗಳ ಕುಂದಣದ ಕೆಲಸ - ಆ ನಾಜೋಕು ಚಿಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ ತೆಳುವಾದ ಚೈನು, ಕಲಾತ್ಮಕಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಗಾಧವಾದ ಸೌಂದರ್ಯ, ಹಿರಿಯತನವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕಾರಂತರಿಗೆ ಅತಿ ಗೌರವ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ, ಮನೋ ವೈಶಾಲ್ಯ ಆ ಕಲಾತಪಸ್ವಿಯ ಸಹಜ ಗುಣಗಳು.

ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಂತರ ಮನೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಸಾರಿಲ ಮಾಲವೀಕ ಒಬ್ಬಳೇ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ತಂಗಿ ಲೀಲಾ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. “ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲು ಹತ್ತಿರವಿದೆಯೇ? ಸ್ಕೂಲು ಬಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆಯೋ, ನೀನು ಟಿಫನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ “ಶಾಲೆ ಬಹಳ ದೂರಿಲ್ಲ, ನಡೆದೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಜೊತೆಗೆ ಬುತ್ತಿ ಒಯ್ಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು.

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಹಾರಿದಾಗ, ತಮ್ಮ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮೂರಗೂಡಿದ ಮಾಲವೀಕ “ಆಹಾ! ನೋಡು, ಆ ಪುಟ್ಟ ವಿಮಾನ ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ! ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಾ” ಎಂದಳು. ಮಾತುಗಳು ಸಹಜವಾದರೂ, ನಮಗೆ ಅದು ಪದ್ಯದಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. “ಕನ್ನಡ ಮನೆ ಮನೆಯ ಮಾತಾಗಲಿ” ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ.

ರಾಶಿಯವರಿಗೂ, ಕಾರಂತರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಾಮ್ಯವಿತ್ತು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ

ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಲವು, ಮೂಢ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಜ್ಞಾನದಾಹ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ, ಕುತೂಹಲ ಅರಿಯುವ ಮನೋಧರ್ಮ - ಎಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಹಜವಾದ ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿ ಹಾರಿಸುವ ನಿಪುಣತನ.

ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ತೌರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕಾರಂತರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ನಾನು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾರಂತರೂ, ರಾಶಿಯವರು ಶ್ರೀರಂಗರ ನಾಟಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಳಿಯನ್ನವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಂತರಿಗೆ ನಾನು “ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಕಲೇ” ಎಂದೆ.

ತಟ್ಟನೆ ಕಾರಂತರು ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿ “ನನ್ನಲ್ಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹುಳಿ ಇದೆ, ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಕಲೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೀಯಾ” ಅಂದರು.

ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ N.M.K.R.V. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕಾರಂತರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸಮಾರಂಭದ ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ಜನರ ಗುಂಪು ಸಾಕಷ್ಟು ಇತ್ತು. ಎತ್ತರ, ಗಾತ್ರದ ಒಬ್ಬಾತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ಸಾರ್, ಸಾರ್, ನಾನು - ದಕ್ಷಿಣಾ ಮೂರ್ತಿ, ದೂರದರ್ಶನದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದರು.

“ದೂರದಿಂದ ದರ್ಶನವಾಯಿತಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಗಳೇ, ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ” ಎಂದರು ಕಾರಂತರು.

“ರೈತನನ್ನು ಕೃಶಗೊಳಿಸುವ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕೃಷಿ”ಯಂತಹ ವಿಡಂಬಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವರ ಹಾಸ್ಯದ ನಗುವಿನ ಹಿಂದೆ, ನಕ್ಕು ಮರೆತುಬಿಡಲಾರದ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ.

ತಂದೆಯವರು “ಆನಂದ” ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದ ಮೇಲೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ದೇವರು, ಗುರುಗಳು, ನಂಬಿಕೆ - ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಅರವಿಂದರ ತತ್ವದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ರಾಜರತ್ನಂ ಮತ್ತು ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯರು ಸತ್ಯಸಾಯಿಬಾಬಾ ಅವರನ್ನು ಗುರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಕಾರಂತರ ವಿಚಾರ ಹಾಗಲ್ಲವಲ್ಲ ಏಕೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ವಿಚಾರವಂತರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಗೆ ನಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು, ಆ ಭಾರವನ್ನು ಇನ್ನಾರ ಮೇಲೂ ಹೇರಲು ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಾಳನ್ನು ತಾವೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಚಿಂತನೆ ಮನನದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಧಾರಗಳೇ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಬಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವರಿಗೆ ಯಾರ ಅವಲಂಬನೆಯೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕಾರಂತರು ಆ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು” ಎಂದರು.

“ಹಾಗಾದರೆ ರಾಜರತ್ನಂ ಮತ್ತು ಕಸ್ತೂರಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಲ್ಲವೇ? ಅವರು

ಚಿಂತನೆ ಮನನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ?”

“ಅವರುಗಳೂ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಿ, ನಿಸ್ಸಂತಯವಾದ ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಾನು ನಂಬಿದ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ “ಅಹಂ” ಅನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ “ನೀನೇ ಗತಿ” ಎನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ಆಗುವ ಆನಂದ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೊರಕುವ ಶಾಂತಿ ಅವರವರ ಅನುಭವ ಎಂದಿದ್ದರು.

“ದೇವರನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿ ಮೌಲ್ಯಭರಿತ ಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಗೌರವವಿದೆ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಕಾರಂತರು. ಕಾರಂತರ ಭೌತಿಕ ದೇಹ ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋದರೂ, ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಅವರು ಅಮರರು.

ಈ ಡಯಾನಾ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸುಷ್ಮಿತಾ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇರೋ
ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವ್ಯಾಕ್ರೇ ಹೀಗಿದೀವಿ?

4ನೇ 'ಸಿ' ಕ್ರಾಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ?

- ಟಿ.ಡಿ. ರಾಮ್

ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಬಂದಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲ್ ಗೆಳೆಯ ನಾಣಿ. ಬೇರೆ, ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನೋಡೋಣ, ಹಳೆಯ ಸ್ಕೂಲ್ ದೋಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೀಟ್ ಮಾಡೋಣ, ಪೋಟ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತಾ. ಬಂದ ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಹೇಳಿದ, ಇದೇನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಗುರುತೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಮಾತುಗಳು ಬೇರೆ, ಅದೇ ಬಡಾವಣೆ ಹೆಸರು ಬೇರೆ, ರಸ್ತೆಗಳ ಹೆಸರು ಬೇರೆ, ಆ ಹಳೆಯ ಬೆಂಗಳೂರೋ ಅಂತಾ ಅನುಮಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ನಾಣಿ.

ಹೇಳಿದೆ, ಹೌದು ನಾಣಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಗುರುತು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಊರೊಳಗೆ ಓಡಾಡುವದಂತೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗೋದೇ ಸುಲಭ.

ನಾಣಿಗೆ ಹಳೆಯ ನೆನಪು ಜ್ವಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಯಕೆ. ನಡಿ, ನಮ್ಮ ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲ್ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲಿನ ಪೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಹಾಗೇ ಹಳೇ ಮಿತ್ರ ಸುರೇಶನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಬರೋಣ ಅಂದ.

ಬೇಡವೋ ನಾಣಿ, ನೀನು ಬಂದಿರುವುದೇ ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೆ, ಹಳೇ ಸ್ಕೂಲ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ, ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಗುರುತೇ ಸಿಗೋಲ್ಲ ನೀನು ಪೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿ. ಅವನ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಸ್ಕೂಲ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋದವಿ. ಸ್ಕೂಲ್ ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ನಾಣಿ ಹೊರಟ, ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಳೇ ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲ್ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಅಂತಾ. ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ ನಮಕ್ ತೆರಿಯಾದು ಅಂತ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ ಕ್ಯಾ? ಮಾಲುಂ ನಹಿ. ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆ ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಕನ್ನಡ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು.

ಕಡೆಗೂ ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲ್ ಅಂತಾ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಕಂಡು ಅದನ್ನೇ ಪೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಇದೇನಪ್ಪಾ ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಅಂತಾರೆ? ಹಳೇ ಭಾಷೆ ಬದಲು ಇದೇನು ಹೊಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಊರು ಬಹಳ ಒದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ, ತುಂಬಾ ಮೈಲಿಗಟ್ಟಲೆ ಹರಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕು. ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ನಾನಾ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು

ಓವಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಗುಪ್ತ ಲಿಪೀನೂ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷೂ ಅಲ್ಲ, ಕನ್ನಡವೂ ಅಲ್ಲ ಮೊದಲ ತರಹ ಒಂದು ಹೆಸರು ಬೀದಿ, ಒಂದು ಸರ್ಕಲ್, ಒಂದು ಬಡಾವಣೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಷ್ಯಂ ಸರ್ಕಲ್‌ಗಳು, ಮೂರು ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಕಾಲೋನಿಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಹೆಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಕಾಲೋನಿಗಳು, ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಗುಪ್ತಲಿಪಿ ಪದಗಳೂ ಬೇರೆ, ಚೌ ಚೌ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ. ಆರ್.ಟಿ ನಗರ, ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಒ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ಆರ್.ಪಿ.ಸಿ. ಲೇಔಟ್, ಬಿ.ಎಸ್.ಕೆ. ಬಡಾವಣೆ, ಅರಬ್‌ಲೇನ್, ಡಾಲರ್ ಕಾಲೋನಿ, ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ವಿಧಾನ ವೀಧಿ ಬೇರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹಳೇ ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಓದಿರುವವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ? ಬೆಲ್ ಕಾಲೋನಿ ಅಂದ್ರೆ ಬೆಲ್ ಹೊಡೆಯೊ ಜಾಗ ಅಲ್ಲ, ಬೆಮೆಲ್ ಅಂದ್ರೆ ಬೆಲ್ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂ.ಈ.ಜಿ. ಏರಿಯಾ ಅಂದ್ರೆ ಎಮ್ಮೆ ಈಜೋ ಏರಿ ಅಲ್ಲ, ಇದೆ ಈವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್. ಆರ್‌ಪೀಸಿ ಲೇಔಟ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೀಸಿನೂ ಕಾಣೆ, ಆರ್.ಟಿ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಟೀ ಶಾಪೂ ಇಲ್ಲ.

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಗೆಳೆಯ ಅವನ ಆಫೀಸ್ ಇಲ್ಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಬಾ ಸುರೇಶನನ್ನು ನೋಡೋಣ ಅಂತಾ ನಾಣಿ ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ನಾಣಿಗೂ ಸುರೇಶನಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬಹಳವೇ ಸಂತೋಷ. ಸಂದರ್ಭವಾಗಿ, ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಆಫೀಸ್ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಸುರೇಶ ಹೇಳಿದ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಮಾತು. ನಾಳೆ ಭಾನುವಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಖಂಡಿತಾ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಹಳೇ ವಿಚಾರ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯೋಣ ಅಂತಾ ಹೇಳಿದ. ನಾನು ನಾಣಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಬೇಡಕಣೋ ಇಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ಸ್ಕೂಲ್ ಹರಟೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಿಕೋ, ನಾಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ ಇದೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಟಿ.ವಿ. ನೋಡೋಣ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಊರು ಬಹಳ ಬೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಹುಡ್ಕೋದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಅಂದೆ. ಆದರೆ ಸುರೇಶ ಬಿಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೆ ಗುರ್ತು ಬಹಳ ಸುಲಭ, ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ ರಿಂಗ್ ರೋಡಿಗೆ ಬಂದು ಬಿ.ಎಸ್.ಕೆ. ಥರ್ಡ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಕಾಲೋನಿಯ 4ನೇ ಸಿ ಕ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ್ಶಿನಿ ಹೋಟೆಲ್ಲಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ, ಸುರೇಶ್ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತಾ, ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬಹಳ ಸುಲಭ ಅಂತ ತುಂಬಾ ಸತಾಯಿಸಿದ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಮೇನ್ ರೋಡು ಕ್ರಾಸ್ ರೋಡು ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿ ಮಾರ್ಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ತಪ್ಪುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೇಳಿ 4ನೇ ಸಿ. ಕ್ರಾಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ ಅಂತಾ. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ 10 ಘಂಟೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ ಕಲರ್ ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅಂದ ಸುರೇಶ.

ಸರಿ ಬಂತು ಭಾನುವಾರ. ಈ ಹೊಸ ದರ್ಶಿನಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡೋಣ ಅಂತಾ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಇರೋ ನಂದಿ ಉಪಹಾರ ದರ್ಶಿನಿಗೆ

ಹೋದೇವಿ. ಟೋಕನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇರೋ ಏಟೆಂಟ್ಲಾ ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು, ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬೆಲೆ ಅಂತಾ. ನಾಣಿ ರೇಗಿದ, ದರ್ಶಿನಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಚಾರ್ಜ್ ಅಂತಾ ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಅಂದ್ರೆ ನೀವು ಒಂದಕ್ಕೆ ಡಬ್ಬಲ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರ ಅಂತಾ. ಹೋಟೆಲ್‌ನವ ಹೇಳಿದ, ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂರದ ನಂದಿಬೆಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವತ್ತು ಕಲರ್ ಟಿ.ವಿ.ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮಾಚ್ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೇ ಚಾರ್ಜ್ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂತಾ.

ಈಗ ನಾವು ಟಿ.ವಿ.ಲೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ ನೋಡೋಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರೋದು ಏನೂ ಖರ್ಚಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶಿನಿ ಹೆಸರು ಅಪಹಾರ ದರ್ಶಿನಿ ಅಂತಾ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅಂತಾ ರೇಗಿ ಬಂದಾ ನಾಣಿ.

ನ್ಯೂ ಬಿ.ಇ.ಎಲ್ ಲೇಔಟ್ ನಿಂದ ಹೊರಟು ಎಂ.ಇ.ಜಿ. ಕಾಲೋನಿ, ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ಕಾಲೋನಿ, ಲಿಂಕ್ ರೋಡ್ ಎಲ್ಲಾ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗೂ ರಿಂಗ್ ರೋಡ್ ಸೇರಿದ್ದಿ, ಗಂಟೆ ಹನ್ನೊಂದಾಯಿತು ಬಿ.ಎಸ್.ಕೆ. ಸ್ಟೇಜ್‌ಗಳ ಬೋರ್ಡ್ ಹುಡುಕೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಿವಿ. 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಸೇರಿದ್ದಿ, ಆದರೆ 3ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ, 4ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ಇಲ್ಲ, 4ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ 4ನೇ ಸಿ. ಕ್ರಾಸ್ ಇಲ್ಲ. ಅದೂ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ ಹೆಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಕಾಲೋನಿ ಪತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಕೇಳಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಆ ಗುರ್ತು ಗಂಟೆ ಹನ್ನೆರಡಾದರೂ ನಾಣಿ ಬಿಡವೊಲ್ಲ. ಕಡೆಗೂ ಒಂದು ಹೆಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಕಾಲೋನಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. 3ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ನಂತರ ಯಾವ ಕ್ರಾಸ್‌ನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಕೊರಕಲು ದಾರಿ, ಮೈದಾನ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೊಲ ತೋಟ. ದರ್ಶಿನಿ ಹೋಟೆಲ್ ಗುರ್ತು ಹೇಳಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪ್ತಿ ಬಂತು. ಪಕ್ಕದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ದರ್ಶಿನಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅದರ ಹೆಸರು ಹೈವೇ ದರ್ಶಿನಿ ಅಂತಾ ಇತ್ತು. ನನಗೇನೋ ಅನುಮಾನ ಬಂತು, ಊರಾಚೆ ಬಂದಹಾಗಿದೆ ಅಂತಾ. ಆದರೆ ನಾಣಿ ಬಿಡವೊಲ್ಲ. ಇಳಿದು ಕೇಳಿದ ದರ್ಶಿನಿ ಹುಡುಗನ್ನ ಇಲ್ಲಿ 4ನೇ ಸಿ. ಕ್ರಾಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇ ಅಂತಾ. ಹೇಳಿದ ಕಿಲಾಡಿ ಹುಡ್ಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಿ. ಕ್ರಾಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಬರೋಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗೋಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿದೆ ನೋಡಿ ಅಂತಾ ಒಂದು ಒಡಕಲು ಮುರಿದಿದ್ದ ನಾಲ್ಕನೇ ಕ್ರಾಸ್ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ. ಸರಿ, ಇಲ್ಲಿ ಸುರೇಶನ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಅಂತಾ ಕೇಳ್ವ ಕಿಲಾಡಿ ಹುಡುಗ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸುರೇಶನೇ, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ಸುರೇಶ ಇದ್ದಾನೆ, ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಜೋರಾಗಿ ಸುರೇಶಾ ಅಂತಾ ಕೂಗು ಹಾಕಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮನೆ ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂದಲೂ ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತೆ. ಇವನು ಮಹಾ ತಲೆಹರಟೆ ಅಂತಾ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮುಂದೆ ಏನಿದೆ ಅಂತಾ, ಅವನು ಹೇಳಿದ ಇನ್ನು ಮುಂದೇನೂ ಇದೇ, ರಿಂಗ್ ರೋಡೇ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೇ ಕೊರಕಲು. ಇನ್ನೂ ಹೋಗ್ತಾನೇ ಇರಿ 4ನೇ ಸಿ. ಕ್ರಾಸ್ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತೆ.

ಗಂಟೆ ಎರಡಾಯಿತು, ವಾಪಸ್ ಹೋಗೋಣ ಬಾರಯ್ಯ ಅಂದರೆ, ನಾಣಿ ನನಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ತುಂಬಾ ಹರಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಕಣೋ ಇನ್ನು ಕೊಂಚ

ದೂರ ಹೋಗಿ ಕೇಳೋಣ ಅಂದ. ಸರಿ ಬಯಲು ಹಾಟಕೊಂಡು, ಕೊರಕಲು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟ್ಟು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ನಂತರ ದೂರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಬೆಟ್ಟ ಅದರ ಆಕಾರ, ವೃತ್ತ ಎಲ್ಲೋ ನೋಡಿದಾಗತ್ತು. ನನಗೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ನೀನೇ ಇಳಿದುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ್ಶಿನಿ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ ಅಂತಾ ಕಾರಲ್ಲೇ ಕುಳಿತೆ. ಸರಿ ನಾಣ ಹೊರಟ, ದರ್ಶಿನಿ ಬೋರ್ಡ್ ನೋಡೇ ಪೆಪ್ಪುಮೊಖಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ ಏನಾಯ್ತು ಅಂತಾ, ಆಗ ಅವನು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಆ ದರ್ಶಿನಿ ಹೋಟೆಲ್ ಹೆಸರು 'ನಂದಿ ಉಪಹಾರ ದರ್ಶಿನಿ' ಅಂತಾ. ಇಬ್ಬರೂ ಸುಸ್ತು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಣೇನೂ ದೂರದಿಂದ ಕೂಗಿದ "ನೋಡಿದ್ರೇನ್ರಿ ನಿಮ್ಮ ಫ್ರೆಂಡ್ ಮನೇಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಟಿ.ವಿ? ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಎಂಥ ಸೆಂಚುರಿ ಹೊಡೆದ ನೋಡಿದ್ರಾ" ಅಂತಾ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಹಾಕ್ತ.

ನಾನೇನ್ಮಾಡ್ಲೇ? ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸ್ಕಾಮೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರೋಕ್ಕೆ ಲಾಯಬ್ಬಿಲ್ಲ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಅವು!

“ಮಂಗಳ ಬೆನ್ನೇರಿ ಬಂತು....”

“ಚಂದ್ರಹಾರ ಪ್ರಕರಣವು”

- ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯ (ಶೀನೂ)

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಾಯು ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗಲೇ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಯಿತು. ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅದೇ ಮಾತು, ಅದೇ ಕತೆ. ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಹೊರಟ ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಗುಸುಗುಸು, ಪಿಸುಪಿಸು.

ವಿಧಾನಸೌಧದ ಗೆರ್ರುಟೆಡ್ ಕ್ಲಾಸ ಒನ್‌ರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೂ ಅದೇ ಮಾತು; ತಲೆಗೆ ಕಿವಿ ಟೋಪಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತುರುಬು ನೆನೆಯುತ್ತ ಹೊರಟಿರುತ್ತಿದ್ದ ಪೆನ್‌ಶನರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೂ ಅದೇ ಸುದ್ದಿ; ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಕಲಬೆರಿಕೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಇರುವೆಗಳಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ನಡೆದಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ ಆ ಮಾರವಾಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಅದೇ ಕತೆ; ಸೊಸೆಯಂದಿರ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಎತ್ತತ್ತಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತ ನಡೆದಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ ಆ ಅರ್ಥೈಟಿಸ್ ಅತ್ತೆಯರ ಬಳಗದಲ್ಲೂ ಅದೇ ಪಿಸು ಪಿಸು; ಏರೋಬಿಕ್ಸ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಎದೆ ಕುಣಿಸುತ್ತ ಹೊರಟ ಕಾಲೇಜಿನ ಎಳೆಯರಲ್ಲೂ ಅದೇ ಮಾತು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತು!

ಪಾಪ! ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿ ಒಳ್ಳೆಯವನು, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ, ಅಂಥವನಿಗೆ ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅಂದಿನ ವಾಯು ವಿಹಾರವನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಹೆಂಡತಿ; “ರೀ..... ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಪೋನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಲು ಬಂತೂರೀ... ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಟ್ರೈ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾಳಂತೆ.... ಪಾಪ, ಏನೋ... ಘೋಟಾಳೆಯಾಗಿದೆಯಂತೆ ಬೇಗ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ...” ಎಂದು ತರಾ ತುರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದಳು.

ನಾನು ಓಡಿದೆ. ಓಡುತ್ತೋಡುತ್ತ, ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಯ್ದೆ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದವರು ಬೇಕಾದೀತು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಗೆಲೆಯ ಹಿರೇಮಠನ ಮನೆಗೆ ಓಡಿದೆ. ಹಿರೇಮಠ ಯಶಸ್ವಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್, ನನ್ನ ಗಳಸ್ಯ; ಕೇಶವನಿಗೂ ಕಂಠಸ್ಯ. ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ, ಹಿರೇಮಠ, ಕೇಶವ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರ ರಾಜೇಗೌಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಯ ನಶೀಬು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹಿರೇಮಠ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಹೋದಾಗ ಅವ ಲಾಯರಿ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಇನ್ನೇನು ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಒಳಗೆ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಾನು ಒಕ್ಕರಿಸಿ ಅವನೊಡನೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು; “ಕೊಂಚ ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಓಡಿಸು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ” ಎಂದೆ.

ಹಿರೇಮಠ, “ನಿಂದ ತೆಲಿಗಿಲಿ ಕೆಟ್ಟತೇನು? ಇವತ್ತ ಹನ್ನೆರಡ ಘಂಟೆಕ್ಕೆ ಎರಡ ಅಪೀಲ ಅದಾವ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಅಯ್ಯಂಗಾರೀ ಮನೀಗೆ ಯಾಕ ಹೋಗಬೇಕು?” ಎಂದ ಕೋಪದಲ್ಲಿ.

ನಾನು “ನನಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನೋ ಆಗಬಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಪಾಪ ಕೇಶವನ ಹೆಂಡತಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೊಡಕೊಳ್ಳಾ ಇದ್ದಾಳೆ, ಬೇಗ ಕಾರು ಓಡಿಸು” ಎಂದೆ. ಕರಿಕೋಟ ಲೊಚಗುಡುತ್ತ ನನ್ನನ್ನು ತಾರಾಮಾರ ಶಪಿಸುತ್ತ ಗಾಡಿ ಓಡಿಸಿದ.

ಕೇಶವನ ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಒಳಗೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದಳು. ಅವನ ಅಡನಾಡಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಚಾಲುಕ್ಕ ಪುಲಕೇಶಿಯ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು.

“ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಎಲ್ಲೋ?” ಎಂದೆ.

ಯಂಗಯ್ಯಂಗಾರರಲ್ಲಿ (Young Iyengar) ಒಂದು ಟಿ.ವಿ. ಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕೀಳದೇ, ಮುಖ ತಿರುಗಿಸದೇ “ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪುಲಕೇಶಿ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಷ್ಠದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಷ್ಠಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಯಂಗಯ್ಯಂಗಾರಿ ಟಿ.ವಿ. ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಸಹಿಸದೇ, “ಪಿಚಕ್” ಎಂದು ಲೊಚಗುಟ್ಟಿ ಪುಲಕೇಶಿ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಹರಿಹರಸುತ ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್‌ನ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ನೆಟ್ಟಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಮೊದಲು ಮೂಲೆ ಸೇರಿ ಮುಳು ಮುಳು ಅತ್ತು ಮೂಗೊರೆಸಿಕೊಂಡಳು. ಪಾಪ ಹಿರೇಮಠ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಕಂಗುಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದ. ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಪಮ್ಮಿಯನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತೇನೋ ಎನಿಸಿತು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರದೀಪ್ತ-ಮಂಥನ (predicament)ವ ಕಂಡು ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಣಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಮೂಗೊರೆಸಿಕೊಂಡು ತಾನೇ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುತ್ತ “ಕೇಳಿದಿರಲ್ಲ?” ಎಂದಳು.

ಹಿರೇಮಠ ಪಾಪ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ; “ಏನಾಗಿತ್ತು.... ಮನ್ನಿ ಮನ್ನಿ ಇನ್ನೂ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ್ಯಾಗ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದನಲ್ಲಾ?” ಎಂದ. ನಾನು ಹಿರೇಮಠನ ಕಡೆಗೆ ಕೆಂಡಗಣ್ಣು ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ “ಅಂತಹದೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಕೊಂಚ ಸುಮ್ಮನಿರು” ಎಂದು ಕೇಶವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ಪೂರ್ತಿ ಏನೂಂತ ತಿಳೀಲಿಲ್ಲ.... ಜನ ಏನೆನೋ ಮತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು...” ಎಂದೆ.

“ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ರಾಜೇಗೌಡರ ಮನೆಗೆ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೋಗಿದ್ದರು....” ಎಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಣಿ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಮಿತ್ರ

ರಾಜೇಗೌಡನ ನೂತನ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಹಿರೇಮಠನೂ ಕಾರ್ಯ ಬಾಹುಳ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸಂಜೆಯ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಹೊಗದೇ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೂಜೆ ವೇಳೆಗೇ ಹೋಗಿ 'ಬೊಕ್ಕೆ' ಕೊಟ್ಟು ಬೂಂದಿ ತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೆವು.

“ಇಂತಹ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಹೋಗಲು ನಾನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ...” ಕೇಶವ ಸತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. “.... ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನೋ ಕೆಲಸವಿದ್ದರಿಂದ ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು... ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೋ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದು. ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಾಗ ಇವರು ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದವರ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿ ದೊಂಬಿ ಮಾಡಿದರಂತೆ... ಪೋಲೀಸರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರಂತೆ.... ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಾನೂ ಹಿರೇಮಠನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ “ಏನೂ...” ಎಂದು ಕಿರುಚಿಕೊಂಡೆವು.

“.... ಹೌದು! ಇವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹುಚ್ಚು ಕೋಪ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೆ... ಆಗ ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವೇ ಇಲ್ಲದೇ ಏನೇನೋ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ....” ಎಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಣಿ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹಿರೇಮಠ ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ

“ಅಲ್ಲಿ ಮಠಾ ರಾಜೇಗೌಡ ಏನು ಮಾಡಾಕಹತ್ತಿದ್ದಾ.... ಝಗಲಾ ಬಿಡಸಾಕ ಬರಲಿಲ್ಲೇನ ಅವಗಸ್” ಎಂದ.

“ಪಾಪ, ರಾಜೇಗೌಡರ ಮೂಗಿಗೂ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆಯಂತೆ... ಅವರನ್ನು ಪಕ್ಕದ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ... ರಾಜೇಗೌಡರ ಹೆಂಡತಿಯೇ ನನಗೆ ಪೋನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು...” ಎಂದಳು ಕೇಶಿ.

ಹಿರೇಮಠ ಅಸಹನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮುಂಗೈ ಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ಈಗ ಯಲ್ಲಿ ಅದಾನ ಕೇಶವ?” ಎಂದ.

“ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಲಾಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ... ಇವತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಜಾಮೀನು ಹಾಕಿದರೆ ಬಿಡುತ್ತಾರಂತೆ.... ಎಂದೆಲ್ಲ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿಣಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹಿರೇಮಠ “ತಿಳೀತು..... ನಡೀ ಇನ್ನ....” ಎನ್ನುತ್ತ ನನ್ನನ್ನೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟವನು, ಕೇಶವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ಏನ ಕಾಳಜೀ ಮಾಡಬ್ಯಾಡರಿ... ನಾ ಏನಾರ ಮಾಡತೇನು.....” ಎನ್ನುತ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರು ಓಡಿಸಿದ.

ಪೋಲೀಸ ಸ್ಟೇಷನ್ನು ಬರುವ ವರೆಗೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಿರೇಮಠ “... ಈ ಪುಳಿಚಾರ್ ನನಮಗ ತಾನು ಉದಿದರ ಹಾರಿಹೋಗವರ್ತ್ತಂಗ ಅದಾನು....ಖಂಡೇ ರಾಯನ್ದಂಗ... ಇವನಾಪನು.... ಇಂಥಾವ ಯಾರಿಗ್ಯಾರ ಹೆಂಗ ಹೊಡೀತಾನ?... ಯಾಕ ಹೊಡೀತಾನ.... ಅದೂ ಅಲ್ಲದ ಆ ಟೊಣಪ ನನಮಗ ರಾಜೇಗೌಡ ರಾಕ್ಷಸರ ಗತೆ ಅದಾನು ಅವನ ಮೂಗು ಬಿಚ್ಚೀತಿ ಅಂದ್ರ... ಏನಿದೆಲ್ಲ ಯಿಚಿತ್ರ ರಾಡಿ.... ಇವನಾಪನ...” ಎಂದು ಸ್ನೇಹದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು, ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಂದೊಡನೆ, ಒಮ್ಮೆಲೇ

ಗತ್ತು ಬದಲಿಸಿ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಲಾಯರೀ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಬಿಲ್ಲಿಯ ಸಲಾಮು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಎಸ್.ಆರ್. ಜತೆ ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿದ.

ಪೋಲೀಸರೂ ಇನ್ನೇನು ಕೇಶವನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಎದುರು ಹಾಜರಪಡಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ನಾಪೂ ತುಸು ಸಮಯ ಪಡೆದು ಲಾಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಗಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಪಾಪ ಕೇಶವ ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿಹೋಗಿದ್ದ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೆದರಿಕೆಯ, ಚಿಂತೆಯ, ನಾಚಿಕೆಯ ಅಪಧ್ವ ಕಳೆ. ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೇ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನದ ಬೆಳೆ. ಲಾಕಪ್ಪಿನ ಸರಳುಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೇಶವ ಹಿಂದೀ ಚಿತ್ರದ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಹಿರೋನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಗೆಲೆಯನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮನಕರಗಿ.

“ಕೇಶವಾ ಏನೋ ಇದೆಲ್ಲ?” ಎಂದೆ.

ಕೇಶವ ದಿಲೀಪಕುಮಾರನಂತೆ ಹುತಾತ್ಮ ಕಳೆಹೊತ್ತು ಅವನಂತೆಯೇ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು “ಹೇಳತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಲು ಪಕ್ರಮಿಸಿದ.

“ಶೀನೂ ನನಗೆ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣ ಎಂತ ನಿನಗೇ ಗೊತ್ತಲ್ಲ....?” ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಆಗ ಹಿರೇಮಠ ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ “ಒಂದಿಟ ಮೊದಲಿನಿಂದ - ಅಂದರ from the beginning ಹೇಳಿಬಿಡು. ಅಂದರ ನಿನ್ನ ಡಿಫೆನ್ಸ್‌ಕ್ಕೆ ಏನಾರ ಪಾಯಿಂಟ ಸಿಗತಾವೇನೋ ನೋಡೋಣ” ಎಂದ. ಕೇಶವ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ. “ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮತ್ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ 1861 ಪ್ರಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬಹುಳ ಪ್ರತಿ ಪದೆಯಂದು ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ಚಲುವರಾಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ವರದ ರಾಜಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನಿಗೆ ನಾನು ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ.....” ಕೇಶವ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನೋ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿರೇಮಠ ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ ಹಲ್ಲು ಕಚ್ಚಿ ಆಯ್ಕೆಗಾರಿಯನ್ನು ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಏನೇನೋ ಪುಟ ಪುಟಿಸುತ್ತ ತುಟಿಗಳ ಚಲನ ವಲನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಇಷ್ಟು ವರುಷಗಳ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಕಂಡಂತೆ ಹಿರೇಮಠ ಈ ರೀತಿ ತುಟಿಗಳ ಚಲನವಲನದಿಂದ “ಇವನವ್ವನ....” ಎನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಇನ್ನು ಹೀಗೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಇಳಿದಾನೆಂದು ಹೆದರಿ ನಾನೇ ಕೇಶವನಿಗೆ ದನಿಯೇರಿಸಿ, “ಕೇಶವ, ಬಿ ಸೀರಿಯಸ್. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಪಿಕನಿಕ್‌ಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ” ಎಂದೆ. ಕೇಶವ ಹಿರೇಮಠನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ “ಮತ್ತೆ from the beginning ಅಂದಾ55....” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. “.... ನನಗೆ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳೆಂದರೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣ ಎಂದೆನಲ್ಲವೇ.... ಈಗ ಆರು ವರುಷದ ಕೆಳಗೆ ಮಂಡ್ಯದ ಬಳಿಯ ಹಿರಿಯರ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ ಮಾರಿ, ದುಡ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ದಿನಾಲೂ ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ಎಂ.ಟಿ.ಆರ್. ನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹಾರ ತಿನ್ನುವ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು

ವರುಷ ಚಂದ್ರಹಾರ ಸೇವಿಸಿದ್ದನೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಎಸ್.ಎಲ್.ಎನ್. ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅದು ಸರಿ ಬರುಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತೆ, ಈಗೇರಡು ವರುಷದ ಕೆಳಗೆ ತೀವ್ರ ಮಧುಮೋಹ ಎಂದರೆ ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ ತಗಲಿತು" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹಿರೇಮಠ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ "ನಾಲ್ಕು ವರಸಂದ್ರ ಬಹಳ ಆತು..." ಎಂದ. ಈಗ ನಾನು ಹಿರೇಮಠನ ಕಡೆಗೆ ಕೆಂಡಗಣ್ಣಿನಾಗಿ ಕೇಶವನನ್ನು ಸಂಭಾಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಶೈವ ವೈಷ್ಣವರ ರಾಗಾನುರಾಗ (love hate)ದ ಸಂಬಂಧ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಹೊರಚಲ್ಲುತ್ತೆ. ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿ, ಹಿರೇಮಠರ ಸಂಬಂಧವೆ ಹೀಗೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಿತ್ತಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮರುಕ್ಷಣ ಮುತ್ತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೇಶವ ಮತ್ತೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದ ".... ಮಧುಮೋಹ ತಗಲಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ತರದ ಸಿಹಿ ವರ್ಜ್ಯ... ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಳತೇನೆ ಶೀನೋ..... ಡಾಕ್ಟರು ಚಂದ್ರಹಾರ ತಿನ್ನಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ದಿನ ನನ್ನ ಜಗತ್ತೇ ಕುಸಿದು ನುಚ್ಚುನೂರಾದಂತೆನಿಸಿ, ಭೋರಾಡಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿ ತೀರಹೋದಾಗ ಕೂಡ ನಾನು ಅಷ್ಟು ದುಃಖಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರಹಾರ ಬಿಡು, ಬಿಟ್ಟೇ ಒಂದು ಚೂರು ಕೂಡ ಸಿಹಿ ಇಲ್ಲ.... ಅಕ್ಕಿ, ಬಟಾಟೆ, ಗೆಣಸು ಏನೆಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಬರೀ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ತಿಂದರೂ ನನ್ನ ಸಕ್ಕರೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಡಾಕ್ಟರು ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ಎರಡೆರಡು ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೂ ತಿಂದೆ ಶೀನೋ, ಅದನ್ನೂ ತಿಂದೆ..... ತ್ರಿಮತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿತ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಮತಸ್ಥನಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ, ದೈವಭಕ್ತ, ಪಾಪ ಭೀರು ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನುವ ಸಮಯ ಬಂತು ಶೀನೋ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ... ಎನ್ನುತ್ತ ತಲೆ ತಲೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ".... ಅಯ್ಯೋ ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ತಿನ್ನುತ್ತಾರಪ್ಪ ಈ ಅನಾಗರಿಕರು ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ...." ಎನ್ನುತ್ತ ಕೇಶವ ಹಿರೇಮಠನ ಕಡೆ ನೋಡಿದ.

ಹಿರೇಮಠ ಮತ್ತೆ ತುಟಿಗಳ ಚಲನ ವಲನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಇಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ವೇತ ಪತಾಕೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕೇಶವನಿಗೆ ಮುಂದೊರಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅವ ದೊರೆಸಿದ.

".... ಈ ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೋದರೂ ಊಟಕ್ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಊಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೇ ಕುಳಿತು, ತಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗದಕುತ್ತಾ, ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರೀ ಚಟ್ನಿ-ಗೊಜ್ಜು-ಕೋಸಂಬರಿ... ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ...ಹಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗೆಗಳ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ ಕೈಗೆ.

ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಅವತ್ತು ರಾಜೀಗೌಡನ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಏನೋ ಯಡವಟ್ಟಾಗಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ

ರಾಜೇಗೌಡನಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ, ನನ್ನ ಡಯಾಬಿಟಿಸ್‌ನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೆಡಲು ಹೇಳಿದ್ದಳು.

ಸರಿ ಅವತ್ತು ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶದ ಊಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಊಟಗರು, ತಿಮ್ಮಕ್ಕ ಹಚ್ಚಿದ ಸಾಲು ಮರಗಳಂತೆ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕಕ್ಕೇ ಕುಳಿತೆವು. ನನ್ನದು ಒಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟೆಯ ಪಕ್ಕಕ್ಕೇ ಕೊನೇ ಟೇಬಲ್ಲು. ನನ್ನ ಬಲಬದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ದೀರ್ಘ ಕಾಯದ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಯಡಾಲಮ್ ಧಡಿಯ. ರಾಜೇಗೌಡ ಒಳ್ಳೇ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ, ದಿವಿನಾಗಿ, ರಸವತ್ತಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ. ಘಟೋತ್ಕಚನ “ವಿವಾಹ ಭೋಜನವಿದು, ವಿಚಿತ್ರ್ಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿವು” ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವಲ್ಲವು ಆ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಇದ್ದವು. ಅಡಿಗೆಯವನನ್ನು ಖಾಸಾ ಶ್ರೀರಂಗದಿಂದ ಕರೆಸಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನೋ ತ್ರಿಮಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥದವನು ಹಾಗಾಗಿ ಅಡುಗೆಗೆ ಬರೀ ಉಪ್ಪುಕಾರ ಬೇಳೆ ಬೆಲ್ಲಗಳನ್ನಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ಬಂದ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಸಮಸಮವಾಗಿ ಆ ನಳಪಾಕದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ್ದ.

ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಾಪಿ! ಬರೀ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸೈಜು, ಆಕಾರ, ರೂಪ, ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅವುಗಳಿಂದ ಘಮ್ನೆಂದು ಹೊಮ್ಮುವ ಸುರಲೋಕದ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತ. ಆ ಸುಗ್ರಾಸ ಭೋಜನವೆಂಬ ನರಜನ್ಮದ ಪರಮಪಾವನ ಪುನೀತ ಸಾರ್ಥಕ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರಿದೇ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿಸುತ್ತ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಏನುಮಹಾ! ಒಂದು ದಿನ ಮರದ ಕೊರಡಿನಂತೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವ ನಶ್ವರ ಜೀವ, ತಿಂದು ಹೋದರೇನಂತೆ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟೇನೆಂದರಿಲ್ಲ! ರಾಜೇಗೌಡ ಅಲ್ಲೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಪ್ಲೈಯರ್ ಹುಡುಗನಿಗೂ - ನನಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯಿದೆಯೆಂದೂ ಯಾವುದೇ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಹಾಕಬಾರದೆಂದೂ - ತಾಕೀದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ತಾಕೀದು ಮಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಈ ಗಂಡಸರೇ ಹೀಗೆ! ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ!

ಇರಲಿ. ಇತ್ತ ನನ್ನ ಬಲಬದಿಯ ಯಡಾಲಮ್ ಧಡಿಯ ಯಥೇಚ್ಛ ತುದಕುತ್ತಿದ್ದವ ನಡುನಡುವೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿ “ಯಾಕೆ ನೀವು ಏನೋ ತೊಗೊಳತಾ ಇಲ್ಲ?” ಎನ್ನುವದೂ ನಾನು ಹೆಣದ ನಗೆ ನಗುತ್ತ “ನನಗೆ ಕೊಂಚ ಸಕ್ಕರೆ” ಎನ್ನುವದೂ ಅವನು ಮರುಕದಿಂದ “ಅಯ್ಯೋಪಾಪ” ಎನ್ನುವದೂ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು.

ಒಂದು ರೌಂಡು ಹೋಳಿಗೆ ಬಂತು. ಚನ್ನಾಗಿ ನಸುಕೆಂಪಿಗೆ ತಿರುಗಿದ, ಕ್ರಿಸ್ತ ಆದ, ಹೊನ್ನಿನ ಹುಡಿಯ ಹೂರಣ ಅಂಟಿಕೊಂಡ, ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದ ಹೋಳಿಗೆಗಳು. ಯಡಾಲಮ್ ನಾಲ್ಕು ಹೋಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಭವನಾಶಿ

ತುಂಬ ತುಪ್ಪ ಸುರಿಸಿಕೊಂಡ. ನಾನು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಲೆಂದು 'ರಾಮರಕ್ವಾಸ್ತೋತ್ರ' ಪಠಿಸತೊಡಗಿದೆ. 'ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ರಾಮ....' ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ನೀರು ಒಸರಿ ರಾಮನಾಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗತೊಡಗಿತು. ರಾಜೇಗೌಡನನ್ನು ಕರೆದು 'ಒಂದು ಟವೆಲ್ಲು ಕೊಡು' ಎಂದೆ.

'ಈಗ್ಯಾಕ' ಎಂದ ಗೌಡ

'ಏನಿಲ್ಲ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಒಸರುತ್ತೆ ಒರೆಸಿಕೊತೇನೆ' ಎಂದೆ.

ಕೊಟ್ಟ.

'....ರಾಮ ಚಂದ್ರಾಯ ವೇಧಸೇ... ರಘುನಾಥಾಯ..' ಈಗೊಂದು ಸುತ್ತು ಬೂಂದಿ ಲಾಡು ಬಂತು. ಧಡಿಯ ನಾಲ್ಕು ಲಾಡು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಚುಕಿ ಒಡೆದು ಆ ಮುತ್ತಿನ ಬೂಂದಿಗಳಿಗೆ ವಾಟಗ ತುಪ್ಪ ಸುರಿದುಕೊಂಡ. ನನ್ನ ಟವಲು ಪೂರ್ತಿ ಒದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಡೆದೆ. '... ಸೀತಾಯ ಪತಯೇ ನಮಃ ರಾಮೇ ಚಿತ್ತಲಯ...' ಈಗ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾದ ಹಬೆಯಾಡುವ ಗರಿಗರಿಯಾದ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಪಾಟಲೀ ಬಣ್ಣದ ಜಿಲೇಬಿ ಬಂತು. ಯಡಾಲಮ್‌ಗೆ ಆರು ಜಿಲೇಬಿ ಸರಿಸಿ ನನಗೆ ಎರಡು ಟವೆಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟರು.... "ದಕ್ಷಿಣೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯಸ್ಯವಾಮೇತು....' ಈಗ ಬೆಳ್ಳಿ ರಸಾಯನದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುವ ಕಾಫೀ ಬಣ್ಣದ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾದ ಗುಲಾಬ ಜಾಮೂನಿನ ಗೋಲಕಗಳು; ಯಡಾಲಮ್‌ಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಜಾಮೂನು ನನಗೆ ಮೂರು ಟವೆಲ್ಲು, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣ ಬದ್ಧವಾಗಿಯೇ ನಡದಿತ್ತು.

ನನಗೆ ಬೇಸರದ ಜೊತೆಗೆ ಆತ್ಮಾನುಕಂಪ ಕೂಡ ತುರುವಾಯಿತು. ಛೇ ಈ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಸಹಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಕೈತೊಳೆಯಲು ನಡೆದೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದನೋ ರಾಜೇಗೌಡ ಓಡೋಡಿಬಂದು, 'ಕೇಶವಾ ಈಗ್ಯಾಕ ಏಳತೀ.. ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಆಯಿಟೆಮ್ ಮಾತ್ರ ಇವೆ... ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿತು.... ಈಗಲೇ ನೀನು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟರೆ ಕಂಪನ್ಯಾಗ ಅಕಂಪನಿ ಆದೋತು... ಕುಂತುಕೋ....' ಎಂದು ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಕುಂತರಿಸಿ ಹೋದ.

ಯಡಾಲಮ್ ನನ್ನ ಕಡೆ ಒಂದು ಕರುಣಾಪೂರಿತ ನೋಟ ಬೀರಿ ಜಾಮೂನಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಗೋಲಕವನ್ನು ಗುಳುಮ್ಮಿದ.

ಆಗ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆ ಪರಮನೀಚ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕೀ, ದ್ರೋಹಿ, ಕಪಟಿ ಕೃತಜ್ಞ, ದುಷ್ಟ ರಾಜೇಗೌಡ ನನ್ನ ಆಳವಾದ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆದುಬಿಟ್ಟ. ಹೋಳಿಗೆ, ಬೂಂದಿ, ಜಿಲೇಬಿ, ಜಾಮೂನುಗಳು ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ. ಸಪ್ಲೆಯರುಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಂಪನೆ ಹೊಳೆಯುವ ಪರಾತಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಟಾದ, ಮುದ್ದುಬರುವ, ಹಸಿರು ಮರಿವ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ, ಚಲುವಾದ ಆ ಪಕ್ವಾನ್ನ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇನು ಗೊತ್ತೇ?

ಚಂದ್ರಹಾರ್! ಅಕಟಾ ಚಂದ್ರಹಾರ್!!

ಶೀನೂ ನನಗೆ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೇಗಾಗಿರಬೇಡ? ನೀನೇ ಕಲ್ಪಿಸು. ನನ್ನ ಜಂಘಾಬಲವೇ ಉಡುಗಿದಂತಾಗಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯವೇ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತಾಗಿ "It.... Tu... ಚಂಧ್ರಾರ್ Then fall ಕೇಶೂ" ಎನ್ನುತ್ತ ಇನ್ನೇನು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅದು ಹೇಗೋ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಇತ್ತ ಚಂದ್ರಹಾರ ಬರುತ್ತಲೂ ತಿಮ್ಮಕ್ಕನ ಸಾಲು ಮರಗಳೆಲ್ಲ 'ವಿವಾಹ ಭೋಜನವಿದು, ವಿಚಿತ್ರ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿವೆ' ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತೆರನ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದವು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ರಾಮರಕ್ಷಾಕ್ಕೆ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕೆ. ಈ ಸಲ ಶ್ರೀರಾಮನೂ ಕೈಕೊಟ್ಟ! ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ದಯನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಏನೂ ನಡೆದೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಮೂಲೆಂಬಂತೆ, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ ಕಳೆ ಹೊತ್ತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೂಡಲೆಳಸಿದೆ. ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಭೋಜ್ಯರ ಹಸನ್ಮುಖವನ್ನೂ ತನ್ನ ಹೆಣಮುಖವನ್ನೂ compare ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಪರೀತ ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ, ಆತ್ಮಮರುಕದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟೆ. ಕೊನೆಗೆ ಸತ್ತರೆ ಸಾಯಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಚಂದ್ರಹಾರ ತಿಂದೇ ಸಾಯುತ್ತೇನೆಂದು, ಪಕ್ಕದ ಸಾಲುಮರಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರಹಾರ ಸಪ್ಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಅಂಜುತ್ತ, ಅಳುಕುತ್ತ ಕೊನೆಗೂ ಎಡಗೈನ ಒಂದು ಬೆರಳೆತ್ತಿ ಒಂದು ಚಂದ್ರಹಾರ ಹಾಕಲು ಮೂಕನಾಗಿಯೇ ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆ. ಮಾಣಿ ತನಗೇನೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ನನಗೆ ವಿಪರೀತ ಮುಖಭಂಗವಾದಂತಾಯಿತು. ಅಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುದಿಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಮಾಣಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ, ಬೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಬೆರಳೆತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಲ ಮಾತ್ರ ಮಾಣಿ ನನ್ನ ಟೇಬಲ್ ಬಳಿ ನಿಂತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಯಾರನ್ನೋ ಕೂಗಿ "ಏ... ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರಾಯರಿಗೆ ಟಾಯಿಲೆಟ್ ತೋರಿಸೋ" ಎನ್ನುತ್ತ ಆಚೆ ನಡೆದ.

ಕೇಶವನ ವಿವರಣೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಹಿರೇಮಠನ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ. ಹಿರೇಮಠ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೈಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿಕೊಂಡು, "ಹೇಳಲಿಬಿಡು, ಇಂತಾ ಕೇಸಗೋಳಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ಸ್, ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಇರಂಗಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಸರಕಮ್ ಸ್ವಾನ್ಸಿಯಲ್ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಮ್ಯಾಗ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಂಗಿದ್ದಾಗ ಇವಗ exactly ಯಾವಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಟಾಯಿಮ್ ಕ್ಕ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡೀತು ಅಂತ ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಾಕ ಏನಾರ ಮುದ್ದೇ ಸಿಕ್ಕೀತು" ಅಂದ.

ಅತ್ತ ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ. '.... ಒಂದು ಕಡೆ ಚಂದ್ರಹಾರದಿಂದ ವಂಚಿತನಾದದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ "ರಾಯರಿಗೆ ಟಾಯಿಲೆಟ್ ತೋರಿಸೋ" ಎಂದಾಗ ಭೋಜನ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಭೋಜ್ಯರು ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕದ್ದು.... ದೇವರೇ ಭೂಮಿ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿ ನಾನು

ಇಂಗಿಹೋಗಬಾರದೇ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೂ ತಾಳಕೊಂಡೆ. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ರಾಮನಾಮ ಭಜನೆ ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಮಭಜನೆ ಚಂದ್ರಹಾರ ಭಜನೆಯಾಯಿತು. ಭಜನೆ ತೀವ್ರಗತಿಗೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ವರನಟ ರಾಜಕುಮಾರರಂತೆ, ಯಾರೋ ಗಂಡು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಎರಡು ಸುಡಿಗೆ 'ಹೌದೋ'.... 'ಆಹಾ'..... ಅಂದಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೇಗೆಂದರೆ;

ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ

ಇಂದ್ರ ಭವನದಲ್ಲಿ ತಿಂದ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ!

ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ

ಚಂದ್ರಸದನದಲ್ಲಿ ತಿಂದ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ||..... ಆಹಾ.... (ವ.ನ. ಧ್ವನಿ)

ಇಂದ್ರಭವನ ಚಂದ್ರಸದನ ಯಾವ ಹಾರವೂ

ಎಂ.ಟಿ.ಆರ್. ಗಿಲ್ಲ ಸಾಟಿ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ!

ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ

ಒಂದೆ ತಿಂದು ಡೈಬಿಟೆಸ್ಸು ಚಂದ್ರಹಾರವೂ||

ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ

ದೇವೇಂದ್ರ ತಿಂದು ಡೈಬಿಟೆಸ್ಸು ಚಂದ್ರಹಾರವೂ!.... ಹೌದೋ.... (ವ.ನ. ಧ್ವನಿ)

ಈ ರೀತಿ ಭಜನೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಿ ತಾರಕಕ್ಕೇರಿದಾಗ ಮೊದಲಿನ ಚರಣವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಎರಡನೇ ಚರಣಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಲ ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ 'ವೂಸ್ಸ್' ಎನ್ನುವದು ಶುರುವಾಯಿತು, ಹೇಗೆಂದರೆ

ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರ ಚಂದ್ರಹಾರವೂ

ಕಟ್ಟ ಕಡಟ ಕಟ್ಟ ಕಡಟ ಕಟ್ಟಕಡಟ ವೂಸ್ಸ್....

ಈ ಕಟ್ಟ ಕಡಟವು ದೃತದಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರಿದಾಗ ನನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯ ರಕ್ತದ ಚಲನೆ ತೀವ್ರವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ದಿವ್ಯಕಾಂತಿಯಿಂದ ಮಿನುಗಿದವು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಶಶಿಖಾಂತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚಾರವಾದಂತಾಗಿ, ನಾನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೂಡಿಬಂದ ಈ ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ, start ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ "ಭಟ್ಟರೇ"..... ಎಂದು ಗುಟುರು ಹಾಕಿದೆ! ಪ್ರಳಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧ ಆಕಾಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಹಸ್ರ ಚೂರಾಗಿಸುತ್ತ ರುಳಿಪಿಸುತ್ತದಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ!

ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆ ಗುಟುರಿಗೆ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಚರಾಚರ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ, ಪೆಚ್ಚಾಗಿ, ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಬೆವೆತು ಬಿಟ್ಟರು. ಗಾಳಿ ಕೂಡ ತನ್ನ ಚಲನೆಯನ್ನು ಮರೆತು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ನದಿಗಳು ಪ್ರವಹಿಸುವುದನ್ನೂ, ಸಾಗರಗಳು ವಿರಳಿತಗಳನ್ನೂ ತೊರೆದವು. ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಸಾಲುಮರಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ

ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದವೋ ಆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಚಿತ್ತಿತ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾದವು. ಒಂದು ಸಾಲು ಮರ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಜಾಮೂನನ್ನು ಇನ್ನೇನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬೇಕು ಅದು ಅದೇ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಟೆದು ನಿಂತಿತ್ತು.... ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಲು ಮರ ಉಂಗುರ ಬೆರಳಿಗೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೇನು ನಾಲಿಗೆಗೆ ಸವರಿಕೊಂಡು ಲೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕು.... ಮತ್ತೊಂದು, ಲೋಟವನ್ನೆತ್ತಿ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಸುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಾಲ್ಕು ಹನಿ ನೀರು ಲೋಟದಿಂದ ಜಾರಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳದೇ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.... ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಯಡಾಲಮ್ ಸಾಲು ಮರ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ತೇಗನ್ನು ತೇಗಬೇಕೆಂದು, ಬೃಹದಾರಕ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೀವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಕೊರಳು ಹಿಂದೆ ಚಲ್ಲಿ ಗದ್ದವನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ತೇಗು ಗಂಟಲಲ್ಲಿಯೇ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನಂತೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಯಡಾಲಮ್ ಕಣ್ಣು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಮೂಡಿತ್ತು... ಈ ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ಜಾಂಬಳೇ ಬಣ್ಣದ ಬೃಹತ್ ಡುಮ್ಮಿ - ಬಹುಶಃ ಶ್ರೀಮತಿ ಯಡಾಲಮ್ಮಿಯಿರಬೇಕು- ತನ್ನ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ನೋಣವನ್ನು ಓಡಿಸಲೆಂದು ಕೈ ಎತ್ತಿದ್ದಳು. ಎತ್ತಿದ್ದ ಕೈ ಎತ್ತಿದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು ನೋಣ ತುಂಟ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಡುಮ್ಮಿಯ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ಅವಳ ಮೂಗನ್ನು ನವೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಟ್ಟು; ಅವತ್ತು ರಾಜೇಗೌಡನ ಭೋಜನಶಾಲೆಯ ಗೊಂಬೆಗಳೆಲ್ಲ “ಯಾವ ಗೂಳಿಯು ಗುಟುರು ಹಾಕಿತು” ಎಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಅಡಿಗರನ್ನು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕವು.

ಆಮೇಲೆ ನಾನೇ ಆ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಭೋಜನಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾರ್ದವದಲ್ಲಿ “ಭಟ್ಟರೇ... ನನಗೆರಡು ಚಂದ್ರಹಾರತನ್ನಿ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಸೌಮ್ಯ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇ ಮತ್ತೆ ಸಾಲು ಮರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಜೀವ ಬಂತು. ಮೊದಲನೆಯ ಸಾಲು ಮರದ ಎತ್ತಿದ ಜಾಮೂನು ಅದರ ಗಂಟಲಿಗಳಿಗಿಳಿಯಿತು.... ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಸವರಿ ನಾಲಿಗೆ ಲೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು.... ಮೂರನೆಯದಕ್ಕೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದ ತಟಸ್ಥ ನೀರು ಗಂಟಲಿಗಳಿಗಿಳಿಯಿತು.... ಯಡಾಲಮ್ಮನ ಕಂಠಸ್ಥ ತೇಗು ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟು ಕಿರುಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹಾರಿತು,.... ಜಾಂಬಳೇ ಬಣ್ಣದ ಬೃಹತ್ ಡುಮ್ಮಿ ಕೈ ಝಾಡಿಸುತ್ತಲೂ ಅವಳ ದೊಣ್ಣೆ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ನೋಣ ಮೂಗಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಬಂದು ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿತು.

ಭಟ್ಟರು “ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಹೆದರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಿ! ಚಂದ್ರಹಾರತಾನೇ ಬರತಾ ಇದೆ ನೋಡಿ” ಎಂದರು.

ನಾನು ಬಲಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಯಡಾಲಮ್‌ನಿಂದ ಮೂರನೆಯವನಿಗೆ ಸಪ್ಲೈಯರ್ ಚಂದ್ರಹಾರ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಪರಾತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಚಂದ್ರಹಾರಗಳಿದ್ದವು. ಮೂರನೆಯವನಿಗೆ ಎರಡು, ಎರಡನೆಯವನಿಗೆ ಎರಡು ಹೀಗೆ

ಯಡಾಲಮ್ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಯಡಾಲಂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಘಟೋತ್ಕಚನ 'ಅಹಹಹಹಹ' ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕೂ ಹಾರಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಸಪ್ಲೆಯರ್‌ಗೆ 'ರಾಯರಿಗೆ ಬೇರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದ.

ಸಪ್ಲೆಯರ್ ಪೆಚ್ಚುಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಒಳಗೆ ಚಂದ್ರಹಾರ್ ಖಲ್ಲಾಸ್' ಎಂದ. ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವವೇ ಶೂನ್ಯದಂತಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಕವಿಯಿತು. ಇನ್ನು ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚೇತನವೇ ಉಡುಗಿಹೋಗಿ ನಿರಾಶೆಯ, ಅಂಧಕಾರದ ತಳವೇ ಇಲ್ಲದ ಆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಆ ಭಯಂಕರ ನಿರಾಶೆ ಅಷ್ಟೇ ಭಯಂಕರ ಕ್ರೋಧದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಂಡಿತು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರುದ್ರ ಭಯಾವಹ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟಿತು. ಉರಿಬಾಣಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಬ್ಬಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಉರಿದು ಬೀಳುವ ಸದ್ದು.... ಖಡ್ಗಗಳ ಖಡಖಡಾಟ... ಗಟೆಗಳ ಘಟ್ಟಾರವ.... ಆನೆಗಳ ಫೀಳಿಡುವಿಕೆ... ಕುದುರೆಗಳ ಹೇಷಾರವ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರ ಕೋಲಾಹಲ.... ಪಾಂಚಜನ್ಯದ ಮೊಳುಗು.... ಎಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಮೇಳೈಸಿ ಯಾವದೋ ಒಂದು ಅಶರೀರ ವಾಣಿ "ಆ....ಕ್ರ....ಮ...ಣ್" ಎಂದು ರಣಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿತು.

ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಪ್ಲೆಯರ್ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣಬಾರದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪರಾತವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಎರಡೂ ಕೈಯಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ. ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಪಕ್ಕದ ಯಡಾಲಮ್‌ನ ತಲೆಗೆ ಇಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಭೀತ ಯಡಾಲಮ್ ನನ್ನ ಕಡೆ ಕರುಣಾಪೂರಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಪರಾತದ ಪೆಟ್ಟು ತಾಳಲಾರದೇ "ಚ... ಡ... ರ್ರಾ....." ಎಂದು ವಿಕಾರ ದನಿ ತೆಗೆಯುತ್ತ ಟೇಬಲ್ ಕೆಳಗೆ ಕುಸಿದ.

ನನ್ನ ರೌದ್ರಾವತಾರವನ್ನೂ ಯಡಾಲಮ್ಮಿನ ಪರ್ವತಪತನವನ್ನೂ ಕಂಡು ಉಳಿದ ಸಾಲುಮರಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೆದರಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿದವು. ಮಕ್ಕಳು ಮಹಿಳೆಯರು ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಗಾಭರಿಯಲ್ಲಿ ಚೇತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡತೊಡಗಿದರು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸಾರು ಸುರಿಯಿತು. ಜಿಲೇಬಿ ಜಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಹೋಳಿಗೆಯ ತುಂಡು ಹಾರಾಡಿ, ಅರೆಬರೆ ತಿಂದ ಎಂಜಲು ಚಂದ್ರಹಾರಗಳು ಚದುರಿ ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದವು. ಓಡಿಹೋದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಳಿದವರು ಭಯಭೀತರಾಗಿ ಕಿತ್ತಕಾಲು ಕೀಳದೇ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು ನೋಡುತ್ತ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೀಲಿದಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು.

ರಥ ಚಕ್ರವನ್ನೆತ್ತಿ ನಿಂತ ವೀರ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನಂತೆ ನಾನು ಪರಾತಹಸ್ತನಾಗಿ ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬುಸುಗುಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಬರುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾವುದೂ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜೇಗೌಡ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಳಿ ಸಾಗಿ “ಕೇಶವ.... ಏನೋ.... ಇದು?” ಎಂದ. ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಹುಚ್ಚುಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೆರಿತು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈ ಖೂಳನೇ ಕಾರಣನಲ್ಲವೇ ಎಂದು “ಪಾಪೀ.... ಚಂದ್ರಹಾರಾ ಮಾಡ್ತೀಯೆನೋ ಚಂದ್ರಹಾರಾ....” ಎನ್ನುತ್ತ ಪರಾತಪನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಝಳಪಿಸಿ ರಾಜೇಗೌಡನ ತಲೆಗೆ ಇಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜೇಗೌಡನ ತಲೆತುಂಬ ಮೂಗೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ ಮೂಗು ಒಡೆಯಿತು.....” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೇಶವ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿ ತನ್ನ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ನಾವು ಜಾಮೀನಿನ (Bail) ಔಪಚಾರಿಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇಶವನೊಡನೆ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆವು. ಕರಿಕೋಟ ಹಿರೇಮಠ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ತನ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯ ಅಪೀಲುಗಳಿಗೆ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿದ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು “ಮುಂದೇನು” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಕರಿಕೋಟ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ “ಏನು ಮುಂದೇನು ಅಂದ್ರ?” ಎಂದ

ನಾನು “ಅಲ್ಲ ಕೇಶವನ ಕೇಸಿನದು.....” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕರಿಕೋಟ ಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರಿಯ ಕಡೆ ಅಸಹನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತ ಒಂದು ಬಾರಿ ತುಟಿಗಳ ಚಲಿಸವಲಿಸಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ

“ಆರು ತಿಂಗಳ ರಿಗರಸ್” ಎಂದ.

‘ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥ’ ಅಂದ್ರೇನು
ಸ್ವಾಮಿ? ಟಿ.ವಿ. ತೋರಿಸ್ತಾರಾ
ಅದನ್ನ?

ವಿಧಿ ವಿಲಾಸ - ಭಾಗ 1

- ಭೂಷಿ

“ಎನೋ ಅಂದುಕೊಂಡರೆ, ಎನೋ ಆಯಿತು” ಅಂತಲೋ ಅಥವಾ “ಬಯಸಿದ್ದೊಂದು, ಆದದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು” ಅಂತಲೋ ಅಥವಾ "Man proposes, God disposes" ಅಂತಲೋ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನಗೆ ಆರ್ಮ್‌ಡ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಆದದ್ದು ನನ್ನ ಸೈನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿರುವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇನೋ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ... ಹೇಗೆ ಅಂತೀರೋ?... ಕೇಳಿ....

ನಾನು ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇರಿದ್ದೇ ಒಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕ... ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪೈಲ್ ನೂಕುವ ಕೆಲಸ ‘ಬೋರ್’ ಅಂತ ಬಂದ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ಅಪ್ಪೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮಿಲಿಟರಿ ಸೇರಿದೆ! ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ “ಗನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ (expert) ಆಗು” ಅಂದರು.. ಬದಲಿಗೆ “ರೇಷನ್, ಕ್ಲೋತಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಟನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ expert” ಆದೆ. “ಆಡೀಟ್ Objection” ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ expert ಆದೆ.... “ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ expert” ಆಗು ಅಂದರು... “ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೂ ಕಳಿಸಿದರು. ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ವಾಪಸ್ ಬಂದೆ. ಆದರೆ “ನಿನ್ನ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಪರಿಣತಿ ಬದಿಗೆ ಒತ್ತು... ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಚಲಾಯಿಸು” ಅಂದರು... ಚಲಾಯಿಸಲು ಪೂರ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು “ಯುದ್ಧಕ್ಕೆಂದೇ ಅಳವಡಿಸಿದಂತಹ ಪಡೆಗೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿರುವ ವಿಧವಿಧವಾದ ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಕಲಿತುಕೋ” ಅಂದರು! ಸರಿ.... EME ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ತಾನೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ... ಮೇಲೆ ಹೋದಷ್ಟೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಾನೇ ಹೊರಬೇಕು. ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಂಟೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮೋಹ ತೊರೆದು "Jack of all trades, master of none" ಆದೆ. ಟ್ಯಾಂಕ್, SP ಗನ್, ರೇಡಿಯೋಸೆಟ್, ರೇಡಾರ್‌ಸೆಟ್, ತರಹೇವಾರಿ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳ ಬಳಸುವಿಕೆ, ಚಲಿಸುವಿಕೆ, ರಿಪೇರಿ, ತಪಾಸಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ‘ತಿರುವಿನ’ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣತೊಡಗಿದವು.

ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ರೂನಿ ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳು exercise ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಜರುಗಿದ ಕೆಲವು ‘ತಿಳಿ’ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸ ಅನ್ನುವುದು ಬರೀ ಹೊರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಆಗಾಗ್ಗೆ ರೂನಿಯಲ್ಲೇ ಕದನ ಕೌಶಲವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇವುಗಳಿಗೆ "Sand Model exercises" ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದೆವು. ಅಂದರೆ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಭೌಗೋಳಿಕ

ನಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜನ್ ಯಾವರೀತಿ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು. ಸ್ಪಂದನೆ ಸೂಕ್ತವೇ... ವಿಜಯಕಾರಿಯೇ.. ಅಡರು ತೊಡರುಗಳು ಏನು, ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಿ ಜಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕು.. ಎಂಬುವುಗಳೇ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜನ್ ಇತರ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ಕಮಾಂಡರ್‌ಗಳು, ಅವರ ಕೆಲವು ಚುನಾಯಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಡಿವಿಜನಲ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನ ಸೀನಿಯರ್ Staff ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು, ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಾಂಡರ್‌ನ ಸಲಹೆಗಾರರು (ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ CEME ಅಂತಹವರು) ಮೊದಲಾದವರುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಾಂಡರ್ (General Officer Commanding ಅಥವಾ GOC) ಅವರು ಈ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಭಾವಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಇತರ Staff ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಿನಿಮಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ "plot", "story", "screen play", "dialogue" ಅಂತೆಲ್ಲಾ ತಯಾರಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನಲ್ HQ Staff Officers ಅಲ್ಲದೇ ನನ್ನಂಥವರೂ ಸಹ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದರಿಂದ ಸೈನ್ಯದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅರಿವು ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು. ಆದರೂ, ನಾವುಗಳು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು, ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಲೆ ಹಾಕುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ! ಹಾಗೇನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿ ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ “ನಿನಗೇನು ಗೊತ್ತು ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ... ನಿನಗೇನಾದರೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯ experience ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ನೀನೇನಾದರೂ Staff college ಗ್ರಾಡುಯೇಟ್ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೋ ಏನು?” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವು ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಕೆಲವು ಸಲ ಮೂದಲಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.... ಅದೂ ಸಮಾನಸ್ಥ ದರ್ಜೆಯ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳ ಮಧ್ಯೆ.

ನಿಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅರಿವಾಗಿರಬಹುದು... ನಾನು ಈ ರೀತಿಯ ಮೂದಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ.... ಸಹಿಸುವಷ್ಟು ಸಹಿಸಿದರೂ ಒಳಗೇ ಏನೋ ತಳಮಳ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಮೂದಲಿಸಿದ ಸ್ಟಾಫ್, ಆಫೀಸರ್ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದೆ. ‘ಏನು ಮಹಾ Staff College, Staff College ಅಂತ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೋ? ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ ಮಣ್ಣಾಂಗಟ್ಟಿ.... ನಿನ್ನಂಥವನೇ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದೇನು ನನಗೆ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ’ ಅಂದೆ. ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದರೆ ಮಾತಿನ ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಅವನೂ ಸಹ ಈ ಸಲ ನನ್ನ ತಿರುಗುಬಾಣಕ್ಕೆ ಖಾರವಾಗಿಯೇ

ಸ್ಪಂದಿಸಿದ “ಬರೀ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚಬೇಡ.... Staff College ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ ಕಡಲೆಪುರಿ ತಿಂದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ.. ದಂ ಇದ್ದರೆ ನೀನೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು. graduate ಆಗು. ಆಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಮಾತು” ಅಂತ ಸವಾಲ್ ಎಸೆದ! ಇಬ್ಬರು ಮೇಜರ್ ಗಳ ನಡುವಣ ಈ ವಾಗ್ವಾದ ನನ್ನ Career ಗೆ ತಿರುವು ಕೊಡುವ ನಾಂದಿ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನನಗೆ ಆಗ ಅನ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ!

ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಆಯಿತು ಆದರೆ ಗೆಲ್ಲೋದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀಲಗಿರಿಯ ವೆಲ್ಲಿಂಗಟನ್ ನಲ್ಲಿರುವ Defence Services Staff College (DSSC) ಮೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಬರೀ ಪಾಸ್ ಅಲ್ಲ. ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಬರಬೇಕು. ಮೊದಲು ಮೂವತ್ತು ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಬಂದವರು ಆಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ (automatic) ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು... ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾದರೂ ಸರಿ...

ಬಾಕಿ ಐವತ್ತು ಸೀಟ್ ಗಳು (ಒಟ್ಟು ಎಂಭತ್ತೇ ಸೀಟುಗಳಿದ್ದವು) ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನಂತಹ services ಗಳಿಗೆ (ಸೇವಾ ಅಂಗಗಳಿಗೆ) ಸೇರಿದ ಆಫೀಸರ್ ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಸೀಟೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಬರೀ fighting arms (ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಅಂಗಗಳು - ಅಂದರೆ ಆರ್ಮ್ ಡ್ ಫೋರ್ ಆರ್ಟಿಲರಿ, ಇನ್ ಫೆನ್ ಟ್ರಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ) ಸೇರಿದ ಆಫೀಸರ್ ಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನಂತಹವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮೂವತ್ತು ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಒಳಗೆ ಬಂದರೇ ಸೀಟ್, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಲೂ ಸಹ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಎಂಟು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರಬೇಕು. ವಯಸ್ಸಿನ ಮಿತಿ ಬೇರೆ (35 ವರ್ಷ ಮೀರಿರಬಾರದು) ಇವಲ್ಲದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹ (mhow) ನಲ್ಲಿದ್ದ Infantry School ನಡೆಸುವ ಜೂನಿಯರ್ ಕಮಾಂಡರ್ಸ್ ಕೋರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ (JC Course) ತೇರ್ಗಡೆ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಈ Jc Course ಎಲ್ಲಾ ಯುದ್ಧಾಂಗಗಳ (Fighting Arms) ಆಫೀಸರ್ ಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೋರ್ಸ್ ಗೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನ್ನಂತಹ ಸೇವಾಂಗದ (services) ಆಫೀಸರ್ ಗಳಿಗೆ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. Staff College ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ apply ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ (ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ CEME ಮತ್ತು GOC) ಶಿಫಾರಸ್ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೆಲಿಮಿನರಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಭಾಯಿಸಿ ನಾನು JC course ಗೆ ಒಂದು Vacancy ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೋರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿ "High Average"

ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ರೂಝೆಗೆ ವಾಪಸ್ ಬಂದೆ. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲು "Average" ನಾಕಾಗಿತ್ತು. 'High Average' ಅನ್ನುವುದು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನಂಥವ ಸೇವಾಂಗವವರಿಗೆ ಸಿಗುವುದು ಅಪರೂಪ (ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಾಂಗದವರನ್ನು ಮೀರಿಸಿ ಅವರ ಪಟ್ಟ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಇರಬಹುದು. ಅಂತ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ!) ಅದು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನನ್ನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೆರಗು ಕೊಟ್ಟಿತು... ಈ 'ಮೆರಗಿನ' ಪ್ರತಿಫಲ ನಾನು ರೂಝೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೊರಕಿತು.....

ವಾಪಸ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಏಕೋ ಏನೋ ನಮ್ಮ CEME ಅವರ ಒಲವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಕೊನೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕತೆ ಸಹ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಚೀಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಲು ಷುರು ಮಾಡಿದರು!.... ನನಗೆ 'ಏಕೆ ಹೀಗೆ?' ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು ಅಂದ್ರೆ... ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬಂದ ನಮ್ಮ EME ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರ್ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಪಾರ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಡಿವಿಜನ್ ನ ಬಾಕಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ EME ಮೇಜರ್ ಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಸಹ ಧರ್ಮಿಣಿಯರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು... ಆದರೆ... ನಾನಾಗಲಿ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಆಗಲಿ ಆ ಆಹ್ವಾನದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ!

ಆದರೆ ಈ ಅನಾದರ ಜಾಸ್ತಿ ದಿನ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿ. ನಮ್ಮ CEME ಕೆಲವು ಕಾಲ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೇನೆಯ (British Army on the Rhine ಅಥವಾ BAOR) ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಸೆಂಚೂರಿಯನ್ (centurion) ಟ್ಯಾಂಕ್ ಗಳ ಬಳಕೆ, ಶೀಘ್ರ ರಿಪೇರಿ ವಿಧಾನಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ರೇಡಿಯೋ ಜಾಲದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗತಾನೇ ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಹೊಸ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಉತ್ಸಾಹ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಚಯಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ exercise ನಡೆಸಲು GOC ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ನಮ್ಮ CEME HQ ನಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಮೇಜರ್ ಆಗಿದ್ದೆ... ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ JC Course ಕೂಡ ಮುಗಿಸಿದ್ದೆ.... ಹೀಗಾಗಿಸand model ತಯಾರಿಕೆ, ಚರ್ಚೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು, ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಾಂಗಣದ ಅಭ್ಯಾಸದ ತಯಾರಿ... ಇವುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೇ ಬಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಇಬ್ಬರೂ ತೀರ ಹತ್ತಿರದವರೂ

ಆದೇವು. ಆಗ... ಒಂದು ದಿನ ಮೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ CEME ಇತರ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ... “ನೋಡಿ ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ನಿಕಟವರ್ತಿ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪೂರ್ತಿ ಸಮನ್ವಯ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ‘ನಾಗ್’ನ ನಡುವೆ ಈ ರೀತಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಆದಾಗ crockery ಮತ್ತು cutlery ಅಭಾವದಿಂದ, ನಾಗ್‌ನನ್ನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿತರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗ್ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ... ಅಲ್ಲವೇ ನಾಗ್” ಅಂತ ನನ್ನ ಕೇಳಿದರು! ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ತಾನೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ? ನೀವೇ ಹೇಳಿ. ‘ಹೌದು ಸಾರ್, ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಸಹ ನಿಜ’ ಅಂದೆ... (ಇದು ಅವರು ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಕರೆಯದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ apology, ಇರಬಹುದು ಅಲ್ಲವೇ?)

ಅವರು ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನಗೆ ಅವರ ಅನಾದರದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಿತು. ಅದು ನಮ್ಮ ಹೊಸ CEME ಅವರಿಂದ.... ಅವರ ಪ್ರಕಾರ... ನಾನು JC course ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಏನೋ ‘ಕೊಂಬು’ ಬಂದವನಂತೆ ಆಡತೊಡಗಿದ್ದೆನಂತೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲವಂತೆ.... ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಅನಾದಾರದ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ!

ಪ್ರಸಂಗ ಸಪ್ಪೆ ಅನ್ನಿಸಿತೇ? ಕ್ಷಮಿಸಿ.. ಸಪ್ಪೆ ಅನ್ನಿಸಿದರೆ ಹಬ್ಬದ ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಲೆ ಕೊನೆಗೆ ಬಡಿಸಿದ ಸಪ್ಪೆ ಬೇಳೆ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಿ.. ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಎಂದು ಅನಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದೆರಡು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪ್ರಸಂಗ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ.... ಪರಾಂಬರಿಸಿ....

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನಾಗಲೇ ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ JCO ನೋರ್ಯಾರಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. CEME ಅವರ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಾಂಗಣ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಆಗ ನಮ್ಮ ರಿಕವರಿ ಕಂಪನಿ ಡೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಸೆಟ್ ಬಳಕೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಧಾನ, ಮ್ಯಾಪಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು. ಈ ತರಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವ programme ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ನೋರ್ಯಾರಾಂ ಮತ್ತು ಅವನ ‘ಭಂಟ’ರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ಹಳೆ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು (ಇದಕ್ಕೆ Crocks ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮೊದಲನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದವು) ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊರಕಲಿಗೆ ದೂಡಿ, ಅದಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಮ್ಯಾಪ್ ಮೇಲೆ ಗುರುತು

ಮಾಡಿ, ಆ ಜಾಗವ Six figure map refence ಅನ್ನು (ಅಂದರೆ ಆ ಜಾಗ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ map ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಹಕಾರವಾಗುವ ಸಾಧನ) ಒಂದು ರಿಕವರ ಗುಂಪಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ (ರೇಡಿಯೋ ಮೂಲಕ) ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗುವುದರ ಒಳಗೆ ಅವರಿಂದ ರೇಡಿಯೋ ಮೆಸೇಜ್ ಬಂತು “ನೀವು ತಿಳಿಸಿದ ಜಾಗ ಸೇಬ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲೂ ಯಾವ ಕೆಟ್ಟಿರುವ ಟ್ಯಾಂಕೂ ಇಲ್ಲ” ಅಂತ! ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು ನಾನೇ ಮುದ್ದಾಗಿ ನಿಂತು ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಜಾಗವನ್ನೂ ಸಹ ಮ್ಯಾಪಿನ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ‘ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇಲ್ಲ’ ಅಂತ ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನನ್ನ map reading ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಅವರೇ ಯಾವುದೋ ತಪ್ಪು ಜಾಗ ಸೇರಿರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡು “ನೀವುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇರಿ ನಾನು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನೋರ್ಯಾರಾಂಗೇ ಸಹ ತನ್ನ ಪಾರ್ಟಿ ಜೊತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಹೋದೆ. ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ತಲುಪಿದ್ದರು ಆದರೆ ಟ್ಯಾಂಕ್ ನಾಪತ್ತೆ! ನೋರ್ಯಾರಾಂಬಂದ. “ಸಾಬ್, ಏನಿದು ವಿಚಿತ್ರ?” ಅಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೋರ್ಯಾರಾಂ ಉತ್ತರ “ಸರ್ ನೀವು ಹಾಕಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಎತ್ತುವುದು ಏನು ಕಷ್ಟ? ನೀವು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದೆ... ಟ್ಯಾಂಕ್ ಎತ್ತಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ.... ಈ... ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎತ್ತುತ್ತಾರೋ, ನೋಡುವ” ಅಂದ! ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ನೀನು ಅದನ್ನು ಹಾಕಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮ್ಯಾಪಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆಯಾ ನನಗೇ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ” ಅಂದೆ! ಅವನ ಮುಖ ಸಪ್ಪೆ ಆಯಿತು! ಸರಿ “ಇವರ ಅಭ್ಯಾಸ ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ರೇಡಿಯೋ ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಮುಗಿಯಿತು ಇನ್ನು ಇವರುಗಳು ವಾಪಸ್ ಹೋಗಲಿ. ನೀನು ನಿನ್ನ ಭಂಟರೊಡನೆ ಆ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಾ.... ಊಟ ಇದೆ ತಾನೇ?” ಅಂದೆ ಓಹೋ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ pack lunch ಎಲ್ಲರ ಹತ್ತಿರವೂ ಇದೆ.. ಎರಡನೇ ಊಟದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ವಾಪಸಿ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದ. ಆದರೆ ಅವನು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾರನೇ ದಿನ ಸಂಜೆ ಆಯಿತು ‘ಊಟಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡದೆ’ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ... ಅವನೂ ಆ ವಿಚಾರ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ....

ಇನ್ನು ಎರಡನೇ ಘಟನೆ... ಇದು ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜನಲ್ ರೆಸ್ಲಿಂಗ್ (wrestling) ಚಾಂಪಿಯನ್ ಷಿಪ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಮಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಟಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದಾಗಿತ್ತು. ಹೆಸರಾಂತ ಆಟಗಾರರನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆರ್ಮ್ ಡೆವಿಜನ್ ಸಹ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಯೂನಿಟ್, ಡಿವಿಜನಲ್ ಮತ್ತು ಕಮಾಂಡ್ ಲೆವೆಲ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜನ್ ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ವಾತಾವರಣ ಸದಾ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ನಮ್ಮ EME foot-ball hockey ಮತ್ತು basket ball ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಸಾಧನೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಬಬೀನ (ಝಾನ್ಸಿ ಹತ್ತಿರದ ಊರು) ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನ ಸೀನಿಯರ್ JCO (Subedar major) ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದ. ನಾನು ಆಗ EME Sports Officer ಆಗಿದ್ದೆ. “ಸರ್, ಈ ವರ್ಷ ಕುಸ್ತಿ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ EMEಗೆ ಜಯ ಖಂಡಿತ” ಅಂದ. “ಅದು ಹೇಗೆ ಹೇಳ್ತೀಯಾ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. “ನಮ್ಮ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಆರ್ಮರ್ (armourer - ಅಂದರೆ ರೈಫಲ್ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವನು) EME centre ಸಿಕಂದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಒಳ್ಳೆ ಕಟ್ಟು ಮಸ್ತಾದ ಆಳು. ಆಗಲೇ ಸಿಕಂದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ Wrestling ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ಗಳಿಸಿದ್ದಾನೆ” ಅಂದ. ಕರೆಸಿ ನೋಡಿದೆ, ಮಾತನಾಡಿಸಿದೆ. ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಶಹಭಾಷ್‌ಗಿರಿ ಕೊಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಕಮಾಂಡರ್ (major) ಗೆ Phone ಮಾಡಿ ಅವನ ಆರೈಕೆ ನೋಡಿಕೋ ಅಂತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ವರ್ಷದ wrestling Championship ಪಂದ್ಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕಾದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ....

ಒಂದು ದಿನ ಬಬೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ಆರ್ಮರ್ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ಇಂದ ಡಿವಿಜನಲ್ HQ ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂತು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ... ಆರ್ಮರ್ ರೆಜಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಡ್ಯೂಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಸಿಪಾಯಿಗಳು ರೈಫಲ್ ಗಳ ಸಮೇತ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ EME ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಆರ್ಮರ್ ಸಹ ನಾಪತ್ತೆ ಆಗಿದ್ದಾನೆ... ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ! ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದ ಆಸಾಮಿ ನಮ್ಮ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಜಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ... ಅಲ್ಲವೇ....!

ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೇಲೆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಬಂತು “ಓಡಿಹೋದ ಆರ್ಮರ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಡಾಕ್ಟರ್... ಸಿಂಗನ ತಂಗಿ ಮಗನಂತೆ” ಅಂತ!... ಸಿಂಗ್ ಆಗ ಚಂಬಲ್ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಡಾಕ್ಟರ್... “ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಘಾಟಿ ಆಸಾಮಿ.. ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕಲಿಸಲು EME ಗಿಂತ ಬೇರೆ ತರಪೇತುದಾರರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ತಂಗಿ ಮಗನನ್ನೇ ರಿಕ್ಯೂಟ್ ಆಗಿ ಸೇರಿಸಿದ (ಪೋಲೀಸ್ verification ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಿದನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?)... ತರಪೇತಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಸಮಯ ಸಾಧಿಸಿ ವಾಪಸ್ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ... ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ತಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಸಬರಿಬ್ಬರು.. ಎರಡು ರೈಫಲ್ ಗಳು ಯಾರನ್ನು ಕೆಡಿಸಿತು... ಹೇಳಿ!?

ಪ್ರಸಂಗ ಬೆಳೆಯಿತು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವೆ.... ಅದುವರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ.

ಒಂಸು ಕಾಪಿ ವಿವಾದದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಆಯೋಗದ ವರದಿ

- ಹಾ.ರಾ.

Y. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ಡಿಗ್ರಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಯಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಶನಿಕಾಟವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಡಿ. ಕೋದಂಡು ಅದೇ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದು. ಒಬ್ಬ ಪುಢಾರಿಯ ದರಖಾಸ್ತು ಫೈಲಿನ ವಿಲೇವಾರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಏರುಪೇರಾದುದರಿಂದ ವಿರಸವುಂಟಾಗಿ ವಿಪರೀತಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೋದಂಡು ಒಳಗೇ ಕಿಡಿ ಕಾರುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಮಿಟಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬ ವಿಷಯ ಕೋದಂಡು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಡ್ತಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ತಾನು ಹೊಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೋದಂಡು ಮಸಲತ್ತು ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹೂಡಿದ. ತನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಹನುಮಂತಪುರದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಬರೆಸಿದ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಿ ಹೊಡೆದು ಪಾಸಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಎರಡೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅವನು ಈಗಾಗಲೇ ನಗರದ ಶ್ರೀಮಂತ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಸೈಟನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದೂ ಬರೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. 'ಕಾಪಿ'ಯಿಂದ ಪಾಸಾದವನಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರವೇ? ಬಡ್ತಿಯೇ? ಗ್ರೇಡ್? ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆ ಬಿಡಬೇಕೆ ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹೆಡ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹನುಮಂತಪುರದ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ 'ನಿಮ್ಮದು ಕಾಪಿಚೆಟ್ ಸರ್ಕಾರ' ಎಂದು ಬೈದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಫರ್ವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ 'ಇದೇನು, ನಮ್ಮ ಹನುಮಂತಪುರದ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. 'ಕಾಪಿಚೆಟ್' ಎಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಜವಾಬು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಅದು ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಂಟ್ ಕಾಗದ ಬರೆದು 'ಕಾಪಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ
 ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ರವಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು
 ಕೋರಿದರು. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸವೆಂದರೆ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ. ಅವರು
 ತಕ್ಷಣ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ‘‘ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಯಾ
 ಗೋದಾವರಿವರಮಿರ್ದನಾದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸದ ಜನಪದಂ’’ ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು
 ಪರಿಸಿ ‘ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲೂ’ ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಕೆಳಗೆ ಕೆಂಪು ಗೀಟೆಳೆದರು. ಅವರಿಗೆ
 ಹತ್ತು ಜನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ರು ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಂದ
 ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೋ, ಎಂದು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಿದರೋ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು
 ಟಿ.ಎ. ಡಿ.ಎ. ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಯೆ ಹೊರತು ಈವರೆಗೂ ‘ಕಾಪಿ’
 ಶಬ್ದದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕಾಪಿ ಮಾಡಲು
 ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಮಾಹಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ!
 ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರವು ‘ಕಾಪಿ’ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ
 ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೋರಿತ್ತು. ‘ಕಾಪಿ’ ಮೂಲತಹ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದವೆಂದೂ
 ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ‘ಕಾಪಿ’ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಘನ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು
 ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ‘ಕಾಪಿಚೆಟ್ಟು’ ಎಂಬ ಪದ ಶಿಶುಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮಕ್ಕಳು
 ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯಾದರೂ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಖದೀಮರಿಗೂ,
 ದಾಂಡಿಗರಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವ ಶಬ್ದವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರರ್ಥವೂ ತುಂಬಾ
 ವಿಸ್ತಾರವಾದುದೆ. ಕಾಪಿ ಹೊಡೆದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಅಂಥ ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು
 ಹೆಣಸಾಗಿಸುವ ಏಣಿಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥ
 ಬರುತ್ತದೆ. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಬ್ದವು ತುಂಬಾ ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು
 ವೈದಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ಅಪರ ಕರ್ಮದ ಒಂದು ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೃಢಪಡಿಸಿ ಅದರ
 ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿದ ಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ
 ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಖುದ್ದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂತು! ಆಗಲೇ
 ಅವರಿಗೆ ಹನುಮಂತಪುರದ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಆ ಪದದಲ್ಲಿ ಎಂಥ
 ಗೂಢಾರ್ಥವಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ
 ಚೆಟ್ಟು ಎಂಬುದೇ ಅಲ್ಲಿರುವ ಒಳಧ್ವನಿ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು.
 ಕಾಫಿಯನ್ನೂ ‘ಕಾಪಿ’ ಎಂದೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತಾಪಿ ಜನಗಳು ನಿತ್ಯ
 ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವುದು ಕಾಫಿ, ಯಾವುದು ಕಾಪಿ ಎಂಬುದು
 ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ‘ಕಾಪಿ’ ಎಂಬುದು ಒಂದು ರಾಗ
 ಕೂಡ. ಪಲ್ಲವಿ ಶೇಷಯ್ಯರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ತಿಲ್ಲಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಪಿರಾಗವನ್ನು
 ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ
 ಸಂಗೀತಗಾರರೂ ತದ್ವತ್ ಅದರ ಕಾಪಿಯೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.
 ಅದು ‘ಕಾಪಿ’ ಆಗಬಾರದೆಂತಲೋ ಏನೋ ಕೆಲವು ಸಂಗೀತಗಾರರು ಆ ರಾಗಕ್ಕೆ ಈಗ
 ‘ಕಾಫಿ’ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಫಿ ರಾಗಯಾವುದು, ‘ಕಾಪಿ’ ರಾಗಯಾವುದು

ತಿಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಗೃಹಿಣಿಯರು ರಾಗವಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. 'ಕಾಪಿ' ತಬ್ಬವನ್ನು 'ರೆಗ್ಯುಲರೈಸ್' ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೂ ಆಗಿದೆ!

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಶಾಸಕರು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಕೂತರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಏರೋಧಪಕ್ಷದವರು ನಿಲುವಳಿ ಎಂದರು. ಕಟ್ ಮೋಷನ್ ಎಂದರು. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಭಾವಿ ಹತ್ತಿರ ಜಮಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು. 'ಕಾಪಿ' ಪದದ ನಾನಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೊಡಲು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿಯೋಗದ ಪ್ರವಾಸದ ಖರ್ಚೆಷ್ಟು? ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ್ ಕಾಪಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುವುದೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕೆ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವುದೆಂದೂ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸತ್ಯವೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಒಂದು ತನಿಖೆ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಘೋಷಿಸಿದರು. ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಪಿ ತಂತ್ರಜ್ಞ (M.C.T: Master of copy technies) ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ, ಒಬ್ಬ ಕಾಪಿಗೆ, ಅಂದರೆ ಕಾವಲುಗಾರ ಅಥವಾ ಇನ್‌ವಿಜಲೇಟರ್, ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ; for the cause of justice ಸದಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆಯೋಗವು ಬಹು ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡದ 20ನೇ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸುದೀರ್ಘ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿತು. ಅದರ ವರದಿ ಇದೀಗ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಸೇರಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಪುಟಗಳಷ್ಟಿರುವ ಬೃಹತ್ ವರದಿ ಅದು. ಮುಂದೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಪಿ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ತನಿಖೆ ಆಯೋಗಗಳಿಗೆ ಈ ವರದಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ತನಿಖೆಯಿಂದ ಹೊರಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

1. 'ಕಾಪಿ' ಮಾಡು ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಮಾಡು, ನಕಲುಮಾಡು ಎಂದರ್ಥ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನನ್ನು ಕಾಪಿಮಾಡು, ನಕಲುಮಾಡು ಎಂದು ಯಾರೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು Zerox ಯಂತ್ರವು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಅದು. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು copier ಅಲ್ಲ. ಅವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬರವಣಿಗೆ, ರೀತಿವೇಷಗಳನ್ನು ಅವು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅನುಸರಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೇ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಕಲು ಮಾಡಿ ನಂಬರು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

2. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಠಡಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಲೀ, ಅದರಿಂದ ಹರಿದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಉತ್ತರಪುಸ್ತಕದ ಹಾಳೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಪಿ ಮಾಡಿದ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಠಡಿಯ ಕಾಪಿಗರು* ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರಕಿದ್ದರೂ ಅವನು ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವು ಅವನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವು ದೃಢಪಟ್ಟರೂ, ಅವನು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂಬುದು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ರಹಸ್ಯ. ಅವನ ಪೂರ್ವ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಮಾಸ್ತರರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಅವನ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಲಾರದೆ ಕೆಳಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರೀಕ್ಷಕನೊಬ್ಬನು 'ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೂವತ್ತೈದು ಹಾಕಿದೆ' ಎಂದು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅವನು ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿರುತ್ತಾನೆ. (5ನೇ ಪ್ಯಾರ ನೋಡಿ)

3. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ತಾನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ನಿಲವಂಗಿ, ಪೈಜಾಮಗಳ ಮೇಲೆ, ಹಾಗೂ ಅಂಗೈ, ಮುಂಗೈ, ಮೊಣಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಬರೆದ ಎಂಬ ಆರೋಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹುರಳಿಲ್ಲ. ಅವನದೇ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಿಳಿಸಿದರೆ ಅದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ಮಾಡುವ ಕಾಪಿ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಾರರು. ಅಲ್ಲದೆ ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕದ್ದು ಬರೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಕಾಪಿ' ಆಪರಾಧವಾದೀತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

4. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅವರಾರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಡೀ ಉತ್ತರಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆವರೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮ, ಶ್ರೀರಾಮ ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂತು. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಆ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಣಕಿ ನೋಡಿ ಅವರಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಎಂದಾದರೂ ಉತ್ತರಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು

ಸತ್ಯವ ದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿಯುವ ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿ. 'ಕಾಪಿ' ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಸಹಿಸದು. ಆದರೆ ಕಾಪಿಗಿರಿಬ್ಬರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಹೊರಪಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಯು ಮುಚ್ಚಿದವಾರದು. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವನು ಯಾವ ಸಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಕೋರನ್ನು! ಸಚಿನ್ ತಂಡೂಲ್ಕರ್ ಎಷ್ಟು ರನ್ನು ಬಾರಿಸಿದ? ಅಜುರುಟ್ಟೇನ್ ಔಟಾದನೆ? ಈಸಲವೂ ಅಂಪೈರ್ L.B.W. ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾನೆಯೇ? ಇವೇ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಅದೂ ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದು ಇನ್ ವಿಜಲೇಟರುಗಳನ್ನೆ. ಅವರು ಕೈಲಿಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೋ, ಪೇಜರ್ ಗಳನ್ನು ತಗಲಿಸಿಕೊಂಡೋ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೇವರ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅವರು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪರೀಕ್ಷಾ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅರ್ಹರಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ತರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ಅಚ್ಚಕನ್ನಡಿಗ. ಅವನು ಕುರಿ(ಳಿ)ತೋದದೆ, ಕಾಪಿಯಂ ಎಸಗದೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತನ್ನದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು 'ಕಾಪಿ' ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ಅವನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಲವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರ ಬೇರೆ ಏನುಬೇಕು.

5. ಕಡೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಭೌತಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ (Material object) ಈ ಕಾಪಿ ವಿವಾದದ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಅದೇ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ (Answer script) ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಷರವನ್ನೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅದು ಖಾಲಿಪುಸ್ತಕ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವನ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ನಂಬರು ಮತ್ತು ಕಾಪಿಗನ * ರುಜು ಇದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಕಾಪಿ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಅವನು 'ಕಾಪಿ' ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಹಾಗಾದರೆ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆದುದು ಹೇಗೆ? ಅದು ಈ ತನಿಖೆ ಆಯೋಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡದ ವಿಷಯ. ಅದರ ತನಿಖೆಗೆ ಬೇರೆ ಆಯೋಗ ಹುಟ್ಟಿಬರಬೇಕು. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು B.A. ಡಿಗ್ರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಘೋಷಿಸುವುದಷ್ಟೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ.

★ “ಮಜ್ಜನಕೆಳ್ಳನೊಣಗಿಸುತಿರೆ ಮುನಿರಾಜನೈದಿ ಭಕ್ಷಿಸೆ

ಕಾಪಿಗರ್ ಕೊಂಡು ಜನಪತಿಯ ಪೊರೆಗೆ ತರಲ್”

With Best Compliments from

RAVI GRAPHICS

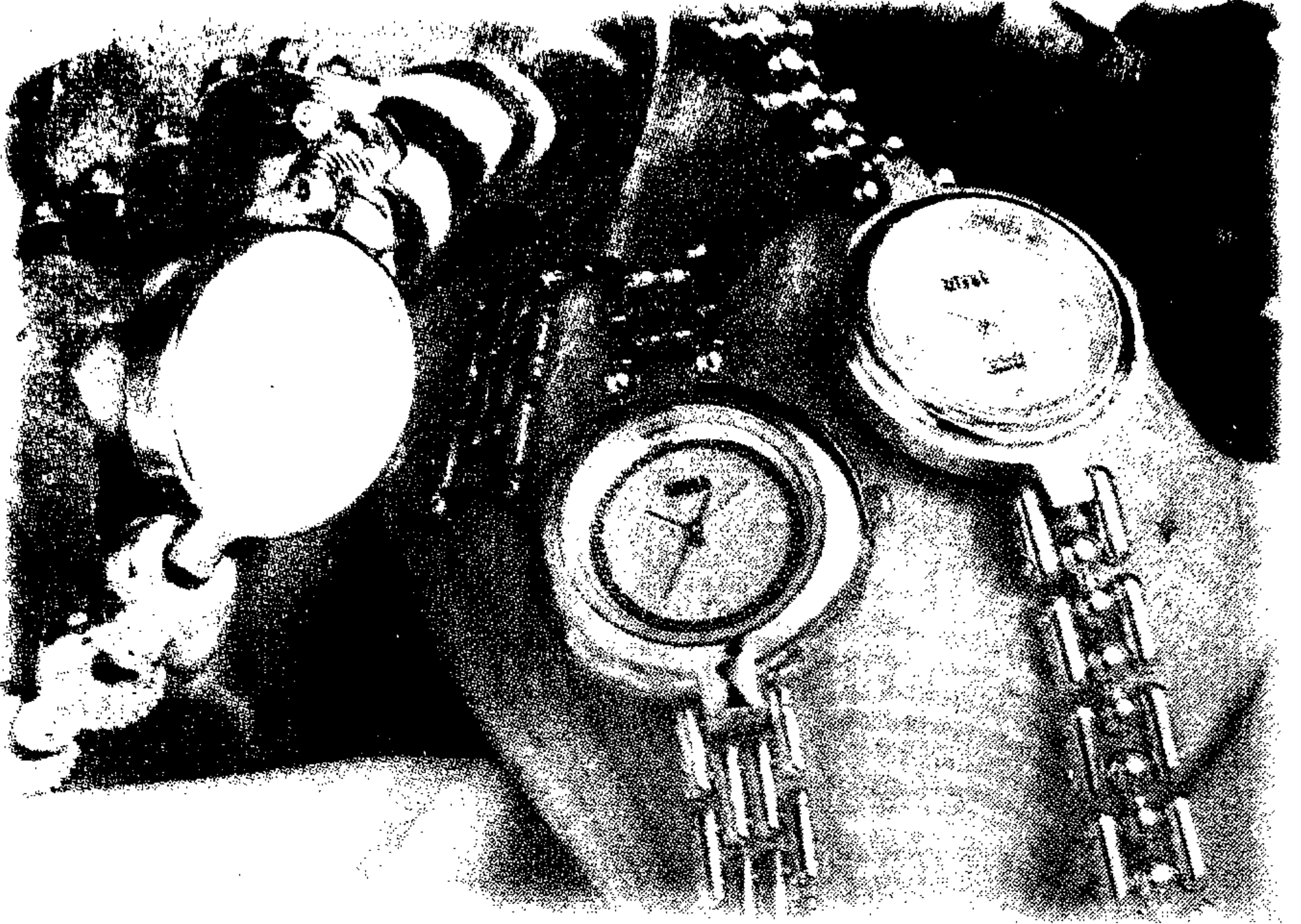
Quality Offset Printers

62, 4th Cross, SSI Area
Rajajinagar, Bangalore 560 010
☎ 335 5536, 338 7163

ಕಲಾಕೃತಿಗಳು

ಕಲಾಕೃತಿಗಳು

ವಾಚುಗಳು

ಉತ್ಸವ ವಾಚುಗಳು... ತುಂಬಾ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ
ಅಲಂಕೃತವಾಗಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ
ಡಯಲ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ. ಇವು ನೋಡಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅತಿ ಸುಂದರ.

ಈ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು 5 ಮೈಕ್ರಾನ್ ಚೆನ್ನದ
ಮುಲಾಮಿನ ಬ್ರೇಸ್‌ಲೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅತಿ
ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ತ್ರೀಯ
ವಾಚ್ ಸಹ ಅಲಂಕಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

hunk
Watches

ಎಚ್‌ಎಮ್‌ಟಿ, ಟೈಂ ಆರ್ಟ್, ಎಚ್‌ಎಮ್‌ಟಿ ಕಂಪೆನಿ ಪೋರೂಮ್ ಮತ್ತು ಎಚ್‌ಎಮ್‌ಟಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪೋರೂಮ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುವೋದಿತ ರೀಟೇಲ್ ಅಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ.